

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):

Metastasio, Pietro.; [Oversat af Rasmus Soelberg] ; [Musikken af Jos. Sarti].

Titel | Title:

Didone abbandonata : Damma per musica da rappresentarsi sul Gegio Teatro Danese l'inverno dell'anno 1762 = <<Den >>forladte Dido : Et musikalsk Skuespil, til at opføres paa den Kongelige Danske Skueplads, om...

Alternativ titel | Alternative title:

Den forladte Dido.

Udgivet år og sted | Publication time and place:

Kiøbenhavn : trykt hos Lars Nielsen Svare, 1762

Fysiske størrelse | Physical extent:

127 s.

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

Metastasio.

Den forladte Pido. 1762.

56.-370.

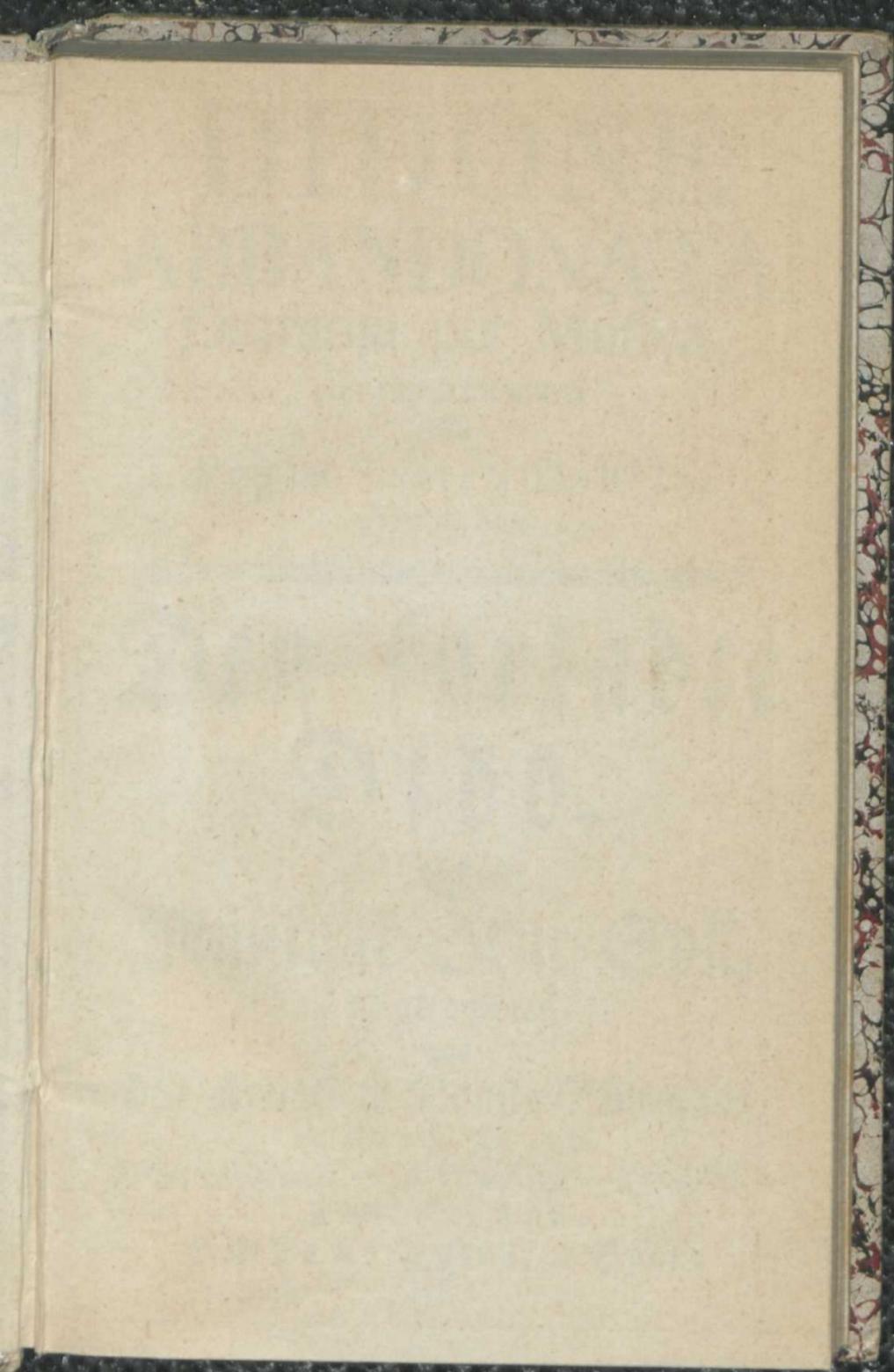
DET KONGELIGE BIBLIOTEK
DA 1.-2.S 56 8°

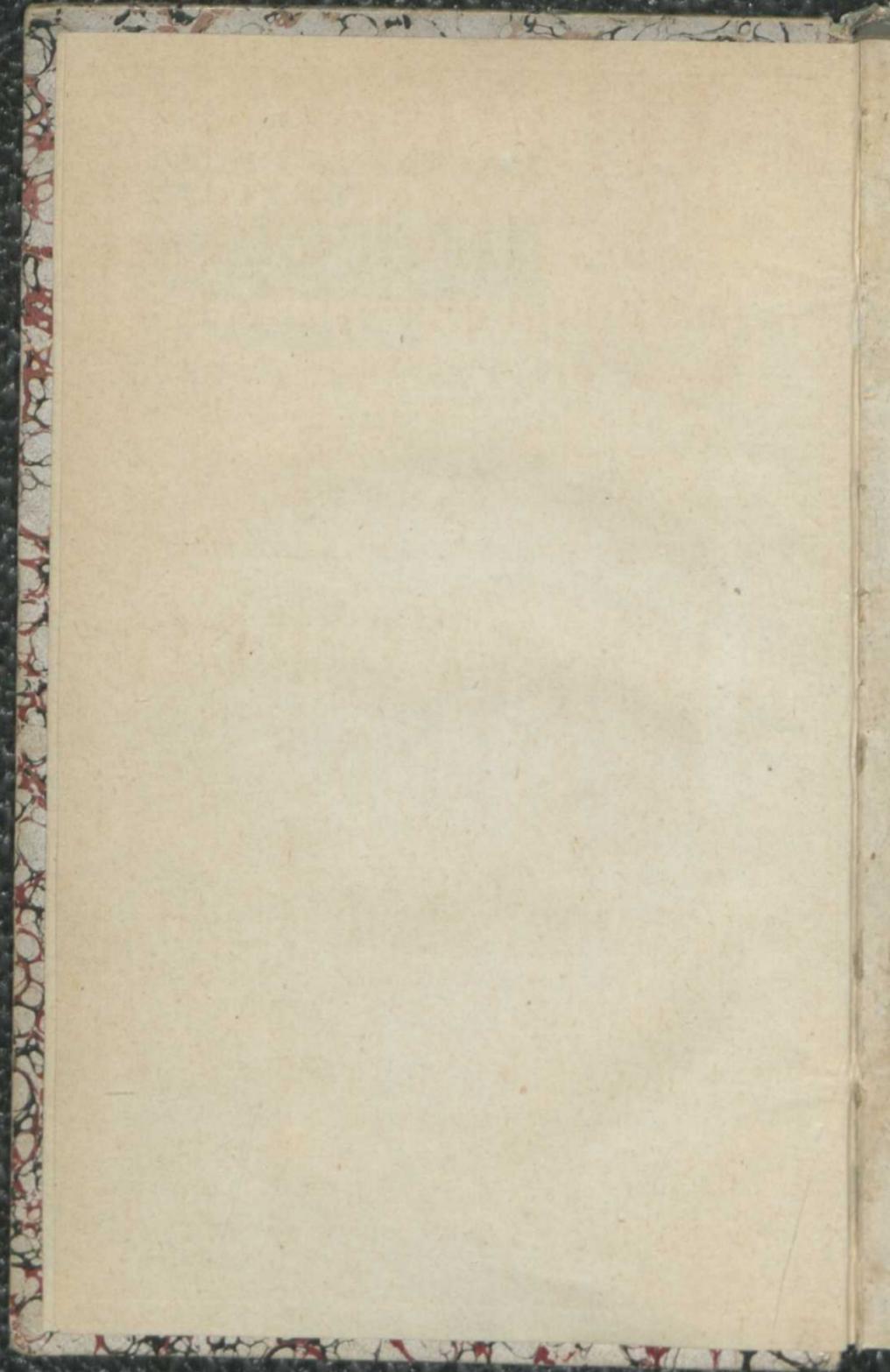

1 1 56 0 8 02316 3

+Rex

DIDONE
ABBANDONATA.

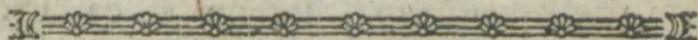
Dramma per Musica,

Da rappresentarsi

ful

Régio Teatro Danese,

L' inverno dell' Anno 1762.

Den forladte
Dido.

Et

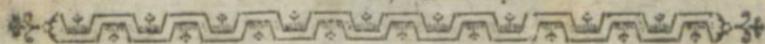
Musikalsk Skue=Spil,

til at opføres

paa

den Kongelige Danske Skueplads,

om Vinteren, Aar 1762.

Kjøbenhavn,

Trykt hos Lars Nielsen Svare.

Argomento.

Didone vedova di Sicheo, dopo esserle stato ucciso il marito da Pigmalione suo fratello Rè di Tiro, fuggì con immense ricchezze in Africa, dove comperato sufficiente terreno, edificò Cartagine. Fu ivi richiesta in moglie da molti, e particolarmente da Jarba Rè de' Mori; e sempre ricusò, dicendo, voler serbar fede al cenere dell' estinto consorte. Intanto Enea Trojano, essendo stata distrutta la sua patria da' Greci, mentre andava in Italia, fu portato da una tempesta nelle sponde dell' Africa, e ricevuto e ristorato da Didone, la quale ardentemente se n' invaghì; mà mentre, egli compiacendosi dell' affetto della medesima, si tratteneva in Cartagine, gli fu dagli Dei comandato, che abbandonasse quel cielo, e che proseguisse il suo camino verso Italia; dove gli promettevano, che dovea risorgere una nuova Troja. Egli partì, e Didone disperatamente, doppo avere invano tentato di trattenerlo, si uccise. Tutti ciò si ha da Virgilio, il quale con un felice anacronisimo unisce il tempo della fondazione di Cartagine agli errori di Enea.

Da

Indhold.

Dido, Sichæi Efterladte, efterat hendes Gemahl var bleven ombragt af Bygmalion hendes Broder Konge i Tyro, sngtede med umaadelige Rigdomme til Afrika, hvor hun kiøbte en tilstrækkelig Deel Land, og bygte Carthago. Der sammesteds blev hun begiert til Gemahlsinde af mange, i sær af Jarbas de Mohrers Konge; men undslog sig altid derfor, sigende, at hun vilde bevare sin Troeskab for hendes afdøde Gemahls Afke. Imidlertid blev Æneas den Trojaner, da hans Fæderneland var bleven ødelagt af Grækerne, i det han vilde gaæ til Italien, braat af en Storm til de Afrikanske Kyster, hvor han blev modtaget og vederqvæget af Dido, som heftigen forelskede sig i ham; Men imidlertid han sandt Behag i hendes Kierlighed, og opholdte sig i Carthago, blev ham befalet af Guderne, at forlade dette Land og fortsætte sin Reise til Italien; hvor de lovede ham, at han skulde opreise et nyt Troja. Han reiste da bort, og Dido i Fortvivlelse, efterat hun forgieves havde forsøgt at opholde ham, tog sig selv af Dage. Alt dette har man af Virgilio, som med en lykkelig anaeronismo foreener Tiden af Carthaginis Stiftelse, med Æneæ Landfugtighed.

Da Ovidio si raccoglie, che Jarba s' impadronisse di Cartagine dopo la morte di Didone, e che Anna sorella della medesima (la quale sarà da noi chiamata Selene) fosse occultamente anch' ella invaghita d' Enea.

Per comodità della rappresentazione si finge, che Jarba, curioso di veder Didone, s' introduca in Cartagine, come Ambasciadore di se stesso sotto nome d' Arbace.

La scena si finge in Cartagine.

Per-

Af Ovidio tager man, at Jarbas bemægtigede sig Carthago ^{eller} Didonis Død, og at Anna Didonis Søster (som vi her kalder Selene) var, ogsaa hun, hemmelig forelsket i Æneas.

For Bequemmeligheds Skyld ved Forestillingen, tilføjettes, at Jarbas, begierlig efter at see Dido, lader sig indføre i Carthago som sin egen Gesandt, under Navn af Arbaces.

Skuepladsen forestilles i Carthago.

Personaggi.

Didone, Regina di Cartagine amante d' Enea.

La Signora *Marianna Galeotti*.

Enea.

Il Signor *Domenico Scogli*.

Jarba, Rè de' Mori sotto nome d' Arbace.

Il Signor *Giuseppe Secchioni*.

Selene, sorella di Didone, e amante occulta d' Enea.

La Signora *Vittoria Galeotti*.

Araspe, confidente di Jarba, ed amante di Selene.

Il Signor *Antonio Boscoli*.

Osmida, confidente di Didone.

Il Signor *Giano Musted*.

La *Poesia* è del celebre Sigr. *Abbate Pietro Metastasio*,
Poeta Cesareo.

La *Musica* è tutta nuova composta dal Sigr. *Giuseppe Sarti*,
Mastro di capella di S. M. Il Rè.

I *Balli* sono d' Invenzione e Direzione del Sigr. *Antonio*
Como, Mastro di ballo alla Corte di S. M. Il Rè.

Le nuove decorazioni sono d' invenzione del Sigr. *Pietro*
Cramer.

Il *Vestiario* è dal Sigr. *Giuseppe Mazzioli*.

Atto

Syngende Personer.

Dido, Dronning i Carthago forelsket i Æneas.
Madfæll. Marianna Galeotti.

Æneas.

Monsr. Dominicus Scogli.

Jarbas, Konge i Mohren-Land, under Navn af
Arbaces.

Monsr. Joseph Secchioni.

Selene, Didonis Søster, hemmelig forelsket i Æneas.
Madfæll. Victoria Galeotti.

Araspes, en Fortroelig af Jarbas, forelsket i Selene.
Monsr. Anthonius Boscoli.

Osmidas, Didonis Fortroelige.
Monsr. Jens Musted.

Poesien er af den berømmelige Herr Abbed Peter Metastasi-
sius, Keyserlig Poet.

Musikken er gandske nye componeret af Herr Joseph Sarti,
Capel-Mester hos Hans Kongelig Majestæt.

Dansene ere af Herr Antonio Como, Kongelig Hof Danse-
mesters Opfindelse og Direction.

De ny Decorationer ere af Herr Peter Cramer.

Klædedragterne ere af Herr Joseph Mazzioli.

Atto Primo.

Scena Prima.

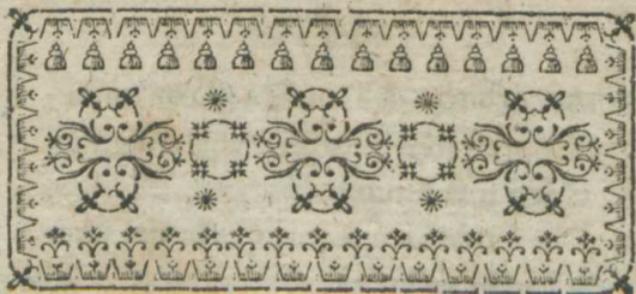
Luogo magnifico destinato per le pubbliche udienze,
con trono da un lato. Veduta in prospetto
della città di Cartagine, che sta
edificandosi.

Enea, Selene, Os mida.

Enea. **N**ò Principessa, amico,
Sdegno non è, non è timor, che
muove

Le Frigie vele, e mi trasporta altrove.
Sò che m' ama Didone,
(Pur troppo il sò.) ne di sua fè pavento.
L' adoro, e mi rammento
Quanto fece per me,
Non sono ingrato.
Mà ch'io di nuovo esponga

All'

Første Act.

Første Scene.

Et prægtigt Sted, bestemt til offentlige Audiencer,
med en Throne ved den eene Side. Udsigt
midt for af Carthago, som staaer i
Bygning.

Aeneas, Selene, Osmidas.

Aeneas. **M**ey, Princesse, og Ven, hverken
Fortornelse eller Frygt, sætter de
Grækkiske Skibe i Bevægelse, og fører mig
andensteds hen. Jeg veed at Dido elsker mig,
[Jeg veed det des værre.] og jeg frygter ikke
for hendes Troeskab. Jeg tilbeder hende, og
erindrer mig hvor meget hun har gjort for
min Skyld, jeg er ikke utaknemmelig. Men
at jeg paa nye udsætter mine Dage og mit Liv

All' arbitrio dell' onde i giorni miei
 Mi prescrive il destin, voglion gli Dei.
 E son sì sventurato,
 Che sembra colpa mia quella del fato.

Sel. Se cerchi ab lungo error riposo, e nido;
 Te l' offre in questo lido
 La Germana, il tuo merto, e il nostro zelo.

En. Riposo ancor non mi concede il cielo.

Ofm. (Quasi felice io sono :
 Se parte Enea, manca un rivale al trono.)

Sel. Se abbandoni il tuo bene
 Morrà Didone, (e non vivrà Selene.)

Ofm. La Regina s'appressa.

En. (Che mai dirò?)

Sel. (Non posso
 Scoprire il mio tormento.)

En. (Difenditi mio core, ecco il cimento.)

Scena II.

Didone con seguito, e detti.

Did. Enea d' Asia splendore,
 Di Citerea soave cura, e mia,
 Vedi, come a momenti,
 Del tuo soggiorno altera,
 La nascente Cartago alza la fronte.

for det uviste Hav, dette er Skiebne's For-
skrift, og Gudernes Villie. Og jeg er saa
ulykkelig at Skiebne's Skyld synes at være
min.

Sel. Dersom du i din lange Landfugtighed søger
Hvile, og Opholds Sted; da tilbyder min
Søster, din Fortieneste, og vores Nidkierhed
dig saadant her i dette Land.

En. Himlen tillader mig endnu ingen Hvile.

Osm. [Nesten er jeg lykkelig: Dersom Eneas gaaer
bort, fattes en Medbejler til Thronen.]

Sel. Dersom du forlader din Eftelste, døer Dido,
[og Selene lever heller ikke.]

Osm. Dronningen nærmer sig.

En. [Hvad skal jeg vel sige?]

Sel. [Jeg kan ikke aabenbare min Lidelse.]

En. [Forsvar dig mit Hierte, see der er Proven.]

Anden Scene.

Dido med Sølge, og de forrige.

Did. Eneas Asiens Glands, Gudinden Veneris
søde Omhve, og min tillige, see, hvorledes
straxen ved din høie Mærbarhed, det op-
staaende Carthago reiser Hovedet i Bayret.
Frug-

Frutto de' miei sudori
 Son quegli archi, que' templi, e quelle mura:
 Mà de' sudori miei
 L'ornamento più grande, Enea, tu sei.
 Tu non mi guardi, e taci? In questa guisa
 Con un freddo silenzio Enea m' accoglie?
 Forse già dal tuo core
 Di me l' imago hà cancellata amore?

En. Didone alla mia mente
 (Giuro a tutti gli Dei) sempre è presente.
 Ne tempo, o lontananza
 Potrà sparger d' oblio
 (Questo ancor giuro a i Numi) il foco mio.

Did. Che proteste! Jo non chiedo
 Giuramenti da te; perch' io ti creda
 Un tuo sguardo mi basta, un tuo sospiro.

Osir. (Troppo s' incoltra.)

Sel. (Ed io parlar non oso.)

En. Se brami il tuo riposo,
 Pensa alla tua grandezza:
 A me più non pensar.

Did. Che a te non pensi?
 Jo che per te sol vivo? Jo che non godo
 I miei giorni felici
 Se un momento m' lasci?

Frugten af min Sveed ere disse Buer, disse
Templer, og disse Muure: Men min Sveeds
største Prydelse er du Eneas. Du seer ikke
paa mig, og du tier? Paa denne Maade,
med en koldfindig Taushed, tager Eneas
imod mig? Maaskee mit Billede har allerede
udslertet Kierlighed af dit Hierte?

En. Dido er i mine Tanker [jeg sværger ved alle
Guderne] altid tilstæde. Hverken Tid eller
lang Fraværelse skal kunde adsprede [dette
sværger jeg ogsaa ved Guderne] min Kierlig-
heds Ild, til Forglemmelse.

Did. Hvilke Forsikringer! Jeg forlanger ikke Eder
af dig; At jeg maae troe dig, er et Dyekast,
et Suk fra dig mig nok.

Osin. [Hun gaaer for vidt.]

Sel. [Og jeg tør ikke tale.]

En. Dersom du forlanger din Koelighed, da
tænk paa din Høyhed: Tænk ikke meere
paa mig.

Did. Jeg skulle ikke tænke paa dig? Jeg som for
din Skyld alleene lever? Jeg som ikke lever
mine Dage i Enkelsalighed, dersom du forlader
mig et Dyeblik?

En.

En. Oh Dio, che dici!
E qual tempo scegliesti! Ah troppo, troppo,
Generosa tu sei per un ingrato.

Did. Ingrato Enea! Perchè? Dunque noiosa
Ti farà la mia fiamma

En. Anzi giammai.
Con maggior tenerezza io non t'amai.
Mà - - -

Did. Che?

En. La Patria - - - Il cielo - - -

Did. Parla.

En. Dovrei - - - *Mà no* - - -
L'amore - - - (*Oh Dio!*) *la fè'* - - -
Ah che parlar non sò,
Spiegalo tu per me.

(*ad Osmida e parte.*)

Scena III.

Didone, Selene, Osmida,

Did. Parte così, così mi lascia Enea?
Che vuol dir quel silenzio? In che son rea?

Sel. Ei pensa abbandonarti.
Contrastano in quel core
(Ne so chi vincerà) gloria, ed amore.

Did. E' gloria abbandonarmi?

Osm.

En. Af Himmel, hvad siger du! Og hvad for en Tid har du her udvalgt! Af du er alt for ædelmodig mod en Utafnemmelig.

Did. Æneas-utafnemmelig! Hvorfore! Saa bliver min Kierlighed dig da kiedsommelig?

En. Langt fra, jeg har aldrig med større Omhed elsket dig. Men . . .

Did. Hvad? . . .

En. Mit Fæderneland . . . Himmelen . . .

Did. Tæll . . .

En. Jeg burde . . . Men nej . . . Kierlighed . . . [Af Himmel!] Troestkab

lig . . . Af jeg kan ikke tale, forklar du det for mig.

(til Osmidas, og gaaer bort.)

Tredie Scene.

Dido, Selene, Osmidas.

Did. Gaaer han saaledes bort, forlader Æneas mig saaledes? Hvad vil denne Taushed sige? Hvori er jeg skyldig?

Sel. Han tænker at forlade dig. Ære og Kierlighed [jeg veed ikke hvem der vinder] strider i dette Herte.

Did. Er det en Ære at forlade mig?

Osm.

Ofm. (Si deluda.) Regina
 Il cor d' Enea non penetrò Selene,
 Dalla Reggia de' Mori
 Quì giunger dee l' ambasciatore Arbace.

Did. Che perciò?

Ofm. Le tue nozze
 Chiederà il Rè superbo, e teme Enea,
 Che tu ceda alla forza, e a lui ti doni.
 Perciò così partendo,
 Fugge il dolor di rimairarti - - -

Did. Intendo.

Vanne, amata germana,
 Dal cor d' Enea sgombra i sospetti, e digli,
 Che a lui non mi torrà se non la morte.

Sel. (A questo ancor tu mi condanni, e forte!)

*Dirò, che fida sei,
 Su la mia sè riposa:
 Sarò per te pietosa;
 (Per me crudel farò.)*

*Sapranno i labbri miei
 Scoprirgli il tuo desio.
 (Mà la mia pena, oh Dio!
 Come nasconderò!)*

(parte.)

Scena

Osm. [Man fixere hende.] Dronning, Selene har ikke udgrandset Æneæ Hierte. Fra de Mohrers Slot skal en Gesandt Urbaces ankomme.

Did. Af hvad Aarsag?

Osm. Denne hoffærdige Konge, vil begiere dig til Gemahlinde, og Æneæ frygter, at du maae viige for Magten, og give dig til ham. Derfor, undstyer han, ved saadan Bortgang, den Sorrig at see dig = = =

Did. Jeg forstaaer. Gaf, elskelige Søster, udslet af Æneæ Hierte disse Tvivl, og siig ham, at ingen skal tage mig fra ham uden Døden.

Sel. [Endnu til dette fordommer du mig, o Skiebne!]

Jeg vil siige, at du er troe,
 Forlad dig paa min Troeskab:
 Mod dig skal jeg være medlidende;
 [Mod mig skal jeg være haard.]

Min Mund skal viide
 At aabenbare ham dit Forlangende.
 [Men min Lidelse, at Himmel!
 Svorledes skal jeg skiule den!]

(gaaer bort.)

Scena IV.

Didone e Osmida.

Did. Venga Arbace qual vuole,
 Supplice, o minaccioso, ei viene in vano:
 In faccia a lui pria che tramonti il sole
 Ad Enea mi vedrà porger la mano.
 Solo quel cor mi piace:
 Sappialo Jarba.

Osm. Ecco s'appressa Arbace.

Scena V.

Jarba sotto nome d' Arbace, Araspè e detti.

Mentre si vedono venire da lontano Jarba ed Araspè con seguito di Mori, e comparsi che conducono Tigri, Leoni, e porzano altri doni da presenare alla Regina; Didone serviva da Osmida, vò sul trovo, alla destra del quale rimane Osmida: Due Cartaginesi portano fuori i cuscini per l'ambasciatore Africano, e li situano lontano, ma in faccia al trono. Jarba ed Araspè fermandosi sull' ingresso non intesi dicono.

Arasp. Vedi mio Rè - - -

Jarb. T'accheta.

Finchè dura l'inganno,

Chiamami Arbace, e non pensare al trono:

Per

Fjerde Scene.

Dido og Osmidas.

Did. Lad Arbaces komme som han vil, bedende eller truende, han kommer forgieves: For hans Dyeshyn, førend Solen gaaer ned, skal han see mig række Vneas min Haand. Eens neste dette Hierte behager mig: Dette maae Jarbas vide.

Osm. See Arbaces nærmer sig.

Femte Scene.

Jarbas under Navn af Arbaces, Araspes og de forrige.

Imidlertid man seer langt fra Jarbas og Araspes komme med et Folgeskab af Møhrer, og Soldater, som fører Tigre, Løver, og bærer andre Foræringer at frembringe for Dronningen; stiger Dido, som opvartes af Osmidas, paa Thronen, ved hvis højre Side Osmidas forbliver: Tvende Carthagienfer bærer Hinder frem for den Afrifkanske Gesandt, og lægger samme langt fra, men liige for Thronen. Jarbas og Araspes som bliver staaende ved Indgangen siger, uden at høres.

Arasp. See min Konge = = =

Jarb. Tie stille. Saa længe denne List varer, da kald mig Arbaces, og tænk ikke paa min Throne:

Per ora io non son Jarba, e Rè non sono.)
 Didone, il Rè de' Mori
 A te de' cenni tuoi
 Me suo fedele apportator destina.
 Jo te l'offro qual vuoi,
 Tuo sostegno in un punto, o tua ruina.
 Queste, che miri intanto,
 Spoglie, gemme, tesori, uomini e fere,
 Che l'Africa soggetta a lui produce,
 Pegni di sua grandezza in don t'invia.
 Nel dono impara il donator qual sia.

Did. Mentre io ne accetto il dono,
 Larga mercede il tuo Signor riceve:
 Mà s'ei non è più faggio,
 Quel ch'ora è don, può divenire omaggio.
 (Come altiero è costui.) Siedi e favella.

Arasp. (Qual ti sembra, o Signor?)

(piano a Jarba.)

Jarb. (Superba e bella.)

(piano ad Araspe.)

Ti rammenta, o Didone,
 Qual da Tiro venisti
 Fù questo, ove s'inalza
 La superba Cartago, ampio terreno,
 Dono del mio Signore, e fù - - -

Throne: Nu er jeg paa denne Tid hverken Jarbas eller Konge.] Dido! de Mohrers Konge sender mig som sin troe Gesandt at forebringe dig hans Billie. Jeg tilbyder dig ham som du vil, din Stytte og Forsvar i et Dyes blik, eller din Undergang. Imidlertid som du seer sender han dig til Foræring disse Smykker, Edelsteene, Skatter, Folk, og Dyr, som det ham underlagde Afrika frembringer ham, til Beviis paa hans Høyhed. Vær af Gaven hvad Giveren formaaer.

Did. Bed at antage denne Foræring, bekommer din Herre fra mig mangefold Tak: Men dersom han ikke er meere viis, da kan det som nu er en Gave, blive til et Hyldings Pant. [Hvor stolt er denne.] Sid og tael.

Arasp. [Hvad synes dig, Herre?]
(sagte til Jarbas.)

Jarb. [Hun er hoffærdig og snuf.]
(sagte til Araspes.)

Erindre dig, o Dido! da du kom fra Tyro. Dette viide Land, hvor det stolte Carthago opstaaer, var en Foræring af min Herre, og var = = =

Did. Col dono

La vendita confondi - - -

Jarb. Lascia pria ch'io favelli, e poi rispondi.

Did. (Che ardir!)

(piano ad *Osvida.*)

Os. (Soffri.)

(piano a *Didone.*)

Jarb. Cortese

Jarba il mio Rè le nozze tue richiese;

Tu ricufasti, ei ne soffrì l'oltraggio,

Perchè giurasti allora

Che al cener di Sicheo fede serbavi.

Or fa l' Africa tutta

Che dall' Asia distrutta Enea qui venne:

Sà che tu l'accogliesti; e fa che l'ami.

Ne soffrirà, che venga

A contrastar gli amori

Un' avanzo di Troja al Rè d' Mori.

Did. E gli amori, e gli sdegni

Fian del pari infecondi.

Jarb. Lascia pria ch'io finisca, e poi rispondi.

Generoso il mio Rè, di guerra in vece,

T'offre pace, se vuoi.

E in emenda del fallo

Brama gli affetti tuoi, chiede il tuo letto,

Vuol la testa d' Enea.

Did.

Did. Du forvirder et Rieb med en Foræring : : :

Jarb. Tillad først at jeg maae tale, og siden soar.

Did. [Hvilken Driftighed!] ib siges

(sagte til Osmidas.)

Osm. [Taal den.] ib siges

(sagte til Didone.)

Jarb. I al Høflighed har Jarbas min Konge en gang forhen anholdt om din Formæling: Du afflog den, han taalte denne Haanhed, fordi du den Tid soer, at du bevarede din Troeskab for Sichæi Afke. Nu veed heele Afrika, at Æneas er kommen herhid fra det ødelagde U sien: De veed at du har antaget dig ham; og de veed at du elsker ham. Han kan altsaa ikke taale, at en overbleven Levning af Troja skal komme at giøre de Mohrers Konge sin Kierlighed stridig.

Did. Baade hans Kierlighed, og hans Brede vil blive tiige frugtesløse.

Jarb. Tillad først at jeg maae ende min Tale, og siden soar. Min Konge er saa ædelmodig, at han i Steden for Krig tilbyder dig Fred, dersom du vil. Og til Bod for din Forseelse forlanger han din Kierlighed, begierer at formæle sig med dig, og vil have Æneas Hoved.

Did. Dicesti?

Jarb. Hò detto.

Did. Dalla reggia di Tiro
 Jo venni a queste arene,
 Libertade cercando, e non catene.
 Prezzo de' miei tesori
 E non già del tuo Rè Cartago è dono.
 La mia destra il mio core
 Quando a Jarba negai,
 D'esser fida allo sposo allor pensai,
 Or più quella non son - - -

Jarb. Se non sei quella - - -

Did. Lascia pria ch'io risponda, e poi favella.
 Or più quella non son: variano i saggi
 A seconda de' casi i lor pensieri.
 Enea piace al mio cor, giova al mio trono,
 E mio sposo farà.

Jarb. Mà la sua testa - - -

Did. Non è facil trionfo, anzi potrebbe
 Costar molti fudori
 Questo avanzo di Troja al Rè de' Mori.

Jarb. Se il mio Signote irriti,
 Verranno a farti guerra
 Quanti Getuli e quanti
 Numidi e Garamanti Africa serra.

Did.

Did. Har du udtalt?

Jarb. Jeg har sagt alting.

Did. Fra Slottet i Tyro kom jeg her til dette Land, søgende Frihed, og ikke Baand. Carthago er et Værd for mine Skatter, og ikke nogen Foræring fra din Konge. Da jeg nægtede Jarbas min Haand og mit Hierte, tænkte jeg at forblive min Gemahl troe. Nu er jeg ikke saaledes findet : : :

Jarb. Er du ikke saaledes findet : : :

Did. Villad først at jeg maae svare, og siden taet. Nu er jeg ikke saaledes findet: De Wiise for-
andrer efter Omstændighederne deres Tanker. Ueneas behager mit Hierte, er nyttig for min Throne, og skal være min Gemahl.

Jarb. Men hans Hoved : : :

Did. Den Seyer er ikke saa let, denne overblevne Levning af Troja kunde endog koste de Moh-
rers Konge megen Sveed.

Jarb. Dersom du ophidser min Herre, da skal
saa mange Gerulier, Numidier og Saraman-
ter som Afrika indeholder komme at paasføre
dig Krig.

Did. Purchè fia meco Enea, non mi confondo.
Vengano a questi Lidi
Garamanti, Numidi, Africa, e 'l Mondo.

Jarb. Dunque dirò - - -

Did. Dirai,
Che amoroso no 'l curo,
Che no 'l temo sdegnato.

Jarb. Pensa meglio, o Didone.

Did. Hò già pensato.

(s'abzano.)

Son Regina, e sono amante:

E l'impero io sola voglio

Del mio foglio, e del mio cor.

Darmi legge in van pretende

Chi l'arbitrio a me contende

Della gloria, e dell'amor.

(parte.)

Scena VI.

Jarba, Osmida, e Araspe.

Jarb. Araspe alla vendetta.

(in atto di partire.)

Arasp. Mi son scorta i tuoi passi.

Osm. Arbace aspetta.

Jarb. (Da me che bramerà?)

Osm.

Did. Naar kun Eneas er hos mig, forvirres jeg ikke. Lad komme til disse Strandbreder baade Garamanter, Numidier, Afrika og heele Verden.

Jarb. Saa vil jeg da sige . . .

Did. Du skal sige, at jeg agter ikke hans Eskov, og at jeg ikke frygter hans Brede.

Jarb. Betænk dig bedre, o Dido!

Did. Jeg har alt betænkt mig.

(De staaer op.)

Jeg er en Dronning, og en Elskende:
Og jeg vil uindskrænket regiere
over min Throne, og over mit Zierte.

Den paastaer forgiæves at give mig
Love, som astvinger mig den frie
Villie i Ere og Kierligheds-Sag.

(gaaer bort.)

Siette Scene.

Jarbas, Osmidas, og Araspes.

Jarb. Araspes, op til Heon.

(i det han vil gaae bort.)

Arasp. Jeg følger dine Skridt.

Osm. Vie Arbaces.

Jarb. [Hvad vil han vel forlange af mig?]

Osm.

Osir. Posso a mia voglia
Liberò favellar?

Jarb. Parla.

Osir. Se vuoi,
M'offro agli sdegni tuoi compagno, e guida.

Jarb. Mà tu chi sei?

Osir. Seguace
Della Tiria Regina, Osirida io sono.

Jarb. L'offerta accetto, e se fedel farai,
Tutto in mercè, ciò che domandi, avrai.

Osir. Sia del tuo Rè Didone, a me si ceda
Di Cartago l'impero.

Jarb. Jo te 'l prometto.

Osir. Mà chi sa, se consente
Il tuo Signore alla richiesta audace?

Jarb. Promette il Rè, quando promette Arbace.

Osir. Tu mi scorgi al gran disegno
E al tuo sdegno, al tuo desio,
L'ardir mio ti scorderà.
Così rende il fumicello,
Mentre lento il prato ingombra,
Alimento all'arboscello;
E per l'ombra umor gli dà.

(parte.)

Scena

Osni. Kan jeg med Frihed tale hvad jeg vil?

Jarb. Ja.

Osni. Dersom du vil, tilbyder jeg mig at ledsage og føre din Brede.

Jarb. Men hvem er du?

Osni. Jeg er Osnida, en Fortroelig af den Tyriske Dronning.

Jarb. Jeg tager imod Tilbuddet, og dersom du bliver troe, skal du erholde alt det til Belønning som du forlanger.

Osni. Dido maae høre din Konge til, og mig overlades Regieringen i Carthago.

Jarb. Jeg lover dig det.

Osni. Men hvo veed, om din Herre samtykker i dette dristige Forlangende?

Jarb. Kongen lover, naar Arbaces lover.

Osni. Du maae følge mig til det store Verk,
 Og min Dristighed skal følge dig
 Til din Vrede, og dit Forlangende.
 Saaledes giver den liden Aae
 Søde for Busken, naar den
 Langsom overslyder Engen;
 Og giver den Vædste for Skyggen.
 (gaaer bort.)

Syvende

Scena VII.

Farba e Araspe.

Farb. Quanto è stolto, se crede
Ch'io gli abbia a serbar fede!

Arasp. Il promettesti a lui.

Farb. Non merra fè, chi non la ferba altrui.
Mà vanne Araspe, vâ: le mie vendette
Un tuo colpo afficuri. Enea s'uccida.
Improvviso l'affali, usa la frode.

Arasp. Da me frode? Signor, in tua difesa
Non ricuso cimento.
Mà da me non si chiedo un tradimento.

Farb. Sensi d'alma volgare. A me non manca
Braccio del tuo più fido.

Arasp. E come, oh Dei,
La tua virtude - - -

Farb. Eh che virtù? Nel mondo
O virtù non si trova,
O è sol virtù quel che diletta e giova.

(parte.)

Arasp. O sostegno del mondo,
Degli uomini ornamento, e degli Dei,
Bella virtù, la scorta mia tu sei.

Syvende Scene.

Iarbas og Araspes.

Iarb. Hvor er han daarlig, dersom han troer at jeg skal bevare ham Troeskab!

Arasp. Det har du lovet ham.

Iarb. Den fortjener ikke Troeskab, som ikke bevarer den for en anden. Men gik Araspes, gik: Et Stod fra dig forsikre min Hevn. Man dræbe Æneas. Gald ham usforvarende an, brug List.

Arasp. Af mig List? Herre, til dit Forsvar undslaaer jeg mig ikke for Striid. Men et Forraderie forlanger man forgiæves af mig.

Iarb. Disse ere Tanker af en nedrig Siel. Mig feyler ikke en troere Arm end din.

Arasp. Men hvorledes, af Himmel, din Dyd

Iarb. Ey, hvad Dyd? I Verden finder man enten ingen Dyd, eller dette er alleene Dyd, som fornøyer og nytter.

(gaaer bort.)

Arasp. O smukke Dyd, som er Verdens Stytte, Menneskenes og Gudernes Ziir, du er min Ledfager.

Der:

*Se dalle stelle tu non sei guida,
 Fra le procelle dell' onda infida,
 Mai per quest' alma calma non v'è.
 Tu m'assicuri ne' miei perigli,
 Nelle sventure tu mi consigli,
 E sol contento sento per te.*

(parte.)

Scena VIII.

Cortile,

Selene, ed Enea.

- En.* Già te 'l dissi, o Selene,
 Male interpreta Osmida i sensi miei.
 Ah piacesse agli Dei,
 Che Dido fosse infida; o ch'io potessi
 Figurarmela infida un sol momento!
 Mà saper che m'adora,
 E doverla lasciar, quest' è il tormento.
- Sel.* Sia qual vuoi la cagione
 Che ti sforza a partir; per pochi istanti
 T'arresta almeno, e di Nettuno al tempio
 Vanne; la mia germana
 Vuol colà favellarti.
- En.* Sarà pena l'indugio.
- Sel.* Odila, e parti.

En.

Dersom du ikke ledsages af Stierne, da er det ikke roeligt for denne Siel i Stormen paa den utrøe Bølge:

Du forsikrer mig i mine Farer,
 I Ulykker giver du mig Raad,
 Og ved dig alleene finder jeg For-
 nøyelse.

(gaaer bort.)

Ottende Scene.

Forgaard.

Selene og Æneas.

Æn. Jeg har alt sagt dig, o Selene, Dsmida ud-
 tolker slet mine Tanker. Ak give Guderne,
 at Dido maatte være utroe; eller at jeg kunde
 forestille mig hende utroe et eneste Øyeblik!
 Men at vilde at hun tilbeder mig, og at jeg
 skal forlade hende, dette er en Pine.

Sel. Der maa være hvad Aarsag der vil som twin-
 ger dig til at reise bort; Hold dig i det mind-
 ste op saae Øyeblik, og gaa til Neptuni Tem-
 pel: Min Søster vil der tale med dig.

Æn. Opsættelsen vil være vanskelig.

Sel. Hør hende, og reis saa.

E

Æn.

En. Ed a colei, che adoro,
Darò l'ultimo addio?

Sel. (Taccio, e non moro!)

Scena IX.

Jarba, Araspe, e detti.

Jarb. Tutta hò scorsa la Reggia
Cercando Enea, ne ancor m'incontro in lui.

Arasp. Forse quindi partì.

Jarb. Fosse costui?

(vedendo Enea.)

Africano alle vesti ei non mi sembra.

Stranier dimmi, chi fei?

(ad Enea.)

Arasp. (Quanto piace quel volto agli occhi miei.)

(vedendo Selene.)

En. Troppo bella Selene - - -

(dopo aver guardato Jarba.)

Jarb. Olà non odi?

(ad Enea.)

En. Troppo ad altri pietosa - - -

(come sopra.)

Sel. Che superbo parlar.

(guardando Jarba.)

Arasp. (Quante è vezzosa!)

(come sopra.)

Jarb.

En. Og hende, som jeg tilbeder, skal jeg sige det sidste Farvel?

Sel. [Eier jeg, og doer jeg ikke!]

Niende Scene.

Jarbas, Araspes og de forrige.

Jarb. Jeg har giennemsogt det heele Slot, og leedet efter Eneas, og kan endnu ikke komme for ham.

Aras. Maaskee han er reist herfra?

Jarb. Skulle det være ham?

(seende Eneas.)

Paa Klæderne synes han mig ikke at være en Africaner. Fremmed sig mig, hvem er du?

(til Eneas.)

Aras [Hvor meget behager ikke dette Ansigt for mine Dyne.]

(seende Selene.)

En. Allerfjønneste Selene ~ ~ ~

(efteråt have seet Jarbas.)

Jarb. Holla horer du ikke?

(til Eneas.)

En. Alt for medlidende mod andre ~ ~ ~

(som tilforn.)

Sel. Hvilken hoffærdig Tale.

(seende til Jarbas.)

Aras. [Hvor er hun yndig!]

(som tilforn.)

Jarb. O palesa il tuo nome, o ch'io - - -
(*ad Enea.*)

En. Qual dritto
Ai tu di domandarne? A te che giova?

Jarb. Ragione è il piacer mio.

En. Fra noi non s'usa
Di rispondere a stolti.
(*vuol partire.*)

Jarb. A questo acciario - - -
(*volendo cavar la spada, Selene lo ferma.*)

Sel. Su gli occhi di Selene,
Nella Reggia di Dido un tanto ardire?

Jarb. Voglio saper chi sei; non più contrasti.

En. Son un che non ti teme, e ciò ti basti.

*Quando saprai, chi sono,
Si fiero non sarai,
Ne parlerai così.*

*Brama lasciar le sponde
Quel passaggiero ardente:
Fra l'onde poi si pente,
Se ad onta del nocchiero,
Dal lido si partì.*

(*parte.*)

Scena

Jarb. Enten aabenbar dit Navn, eller jeg : : :
(til Encas.)

En. Hvad Ret har du at spørge derom? Og
hvad nytter det dig?

Jarb. Aarsagen er min Behag.

En. Blandt os er ikke Brug at svare Daarer.
(han vil gaae bort.)

Jarb. Denne Kaarde : : :
(i det han vil trække Kaarden, holder Selene
ham tilbage.)

Sel. I Selenes Paasyn, og paa Didonis Slot
saa stor en Driftighed?

Jarb. Jeg vil viide hvem du er; ingen mere Mod-
sigelse.

En. Jeg er en som ikke frygter dig, og dette maae
være dig nok.

Naar du faaer at viide hvem jeg er,
da skal du ikke være saa spodsk,
og du skal ikke tale saaledes.

Den hidfige Reisende forlanger at
forlade Strandbreden: Men for-
tryder siden paa Havet, dersom
man imod Skipperens Villie er
taget ud af Havnen.

(gaaer bort.)

Scena X.

Selene, Jarba e Araspe.

Jarb. Non partirà se pria - - -
(*volendo seguirlo.*)

Sel. Da lui che brami?
(*arrestandolo.*)

Jarb. Il suo nome.

Sel. Il suo nome
Senza tanta furor da me saprai.

Jarb. A questa legge io resto.

Sel. Quell' Enea, che tu cerchi, appunto è questo.
(*parte.*)

Scena XI.

Jarba, Araspe, poi Osmida.

Jarb. Ah m'hà involato un colpo
Che offeriva al mio braccio il ciel - - -

Osm. Signore,
(*con fretta.*)

Già di Nettuno al tempio
La Regina s'invia. Su gli occhi tuoi
Al superbo Trojano,
Se tardi a riparar, porge la mano,

Jarb. E qual consiglio?

Tiende Scene.

Selene, Jarbas og Araspes.

Jarb. Han skal ikke gaae hersra dersom han ikke
først = = =

(vil efterfølge ham.)

Sel. Hvad forlanger du af ham?

(holdende ham tilbage.)

Jarb. Hans Navn.

Sel. Hans Navn skal du, uden saa megen Kaserie
faae at viide af mig.

Jarb. Paa de Vilkaar forbliver jeg her.

Sel. Den Eneas, som du leder efter, er just hant.
(gaaer bort.)

Ellevte Scene.

Jarbas, Araspes, derefter Osmidas.

Jarb. Al hun har forhindret det Stod, som Him-
len tilbud min Arm = = =

Osm. Herre.

(med Hast.)

Dronningen begiver sig alt til Neptuni Tem-
pel. I dit Paashyn, rækker hun den stolte
Trojaner sin Haand, dersom du tover med
at forhindre det.

Jarb. Og hvad Raad?

E 4

Osm.

Osir. Il più pronto è il migliore.
Io ti precedo; Ardisci. Ad ogni impresa
Io farò tuo sostegno, e tua difesa.

(parte.)

Scena XII.

Jarba ed Araspè.

Araspè. Dove corri, o Signore?

Jarba. Il rivale a svenar.

Araspè. Come lo sperì?

Ancora i tuoi guerrieri

Il tuo voler non fanno.

Jarba. Dove forza non val, giunga l'inganno.

Son qual fiume, che gonfio d'amori,

Quando il gelo si scioglie in torrenti,

Selve, armenti, capanne, e pastori,

Porta seco, e ritegno non hà.

Se si vede fra gli argini stretto,

Sdegnà il letto, confonde le sponde,

E superbo, fremendo sen vè.

(parte con Araspè.)

Scena XIII.

Tempio di Nettuno con simulacro del medesimo.

Enea, Osirida, poi Jarba, ed Araspè.

Osir. Come? da' labbri tuoi

Dido saprà che abbandonar la vuoi?

En.

Osm. Det første er det bedste. Jeg gaaer foran.
 Vær driftig. Ved et hvert Foretagende skal
 jeg være din Støtte, og dit Forsvar.

(gaaer bort.)

Solgte Scene.

Jarbas og Araspes.

Arasp. Hvor haster du? Herre?

Jarb. At dræbe min Medbøyles.

Arasp. Hvorledes haaber du dette? Endnu veed
 dine Krigsfolk ikke din Villie.

Jarb. Hvor Magt ikke formaaer, der maae List
 komme til.

Jeg er som en Glod, der opblæst af
 Vædsker, naar Isen opløses i Bæk-
 ke, fører Skove, Væg, Huse og
 Zynder med sig, og har ingen Til-
 bagehold.

Der som den er indsluttet blandt Dæm-
 ninger, bryder den igiennem, løber
 over, og bruser med Stolthed.

(gaaer bort med Araspes.)

Trettende Scene.

Neptuni Tempel, med Gudens Billede.

Aeneas, Osmidas, derefter Jarbas,
 og Araspes.

Osm. Hvorledes? Skal da Dido faae at viide af
 din Mund, at du vil forlade hende?

En. Il dirlo è crudeltà,
Mà farebbe il tacerlo un tradimento.

Jarb. (Ecco il rival, ne feco
(piano ad *Araspe*.)

E' alcun de' tuoi seguaci.)

Arasp. (Ah pensa che tu scî - - -)
(piano a *Jarba*.)

Jarb. (Sieguimi, e taci.)
(come sopra.)

Così gli oltraggi miei - - -

(nel voler ferire *Enea*, trattenuto da *Araspe* gli
cade il pugnale, ed *Araspe* lo raccoglie.)

Arasp. Fermati.
(a *Jarba*.)

Jarb. Indegno,
(ad *Araspe*.)

Al nemico in ajuto?

En. Che tenti anima rea?
(ad *Araspe*, vedendogli il pugnale in mano.)

Osir. (Tutto è perduto.)

Scena XIV.

Didone con guardie, e detti.

Osir. Siam traditi, o Regina.
(con affettato spavento.)

Se più tarda d' Arbace era l'aita.

En. At sige hende det er en Grumhed, men det var et Forræderie at tie det.

Jarb. [See, der er er min Medbensler, der er
(sagte til Araspes.)
heller ikke nogen af hans Følge med ham.]

Arasp. [Ik tænk at du er
(sagde til Jarbas.)

Jarb. [Følg mig, og tie.]
(som tilforn.)

Saaledes skal mine Uretter
(i det han vil saare Æneas, bliver han holdt tilbage af Araspes, da Dolken falder ham af Hænderne, og Araspes tager den op.)

Arasp. Holdt inde.
(til Jarbas.)

Jarb. Uværdige.
(til Araspes.)

Vil du komme min Fiende til Hielp?

En. Hvad har du onde Siel i Sinde?
(til Araspes, seende ham med Dolken i Haanden.)

Osin. [Alting er forloren.]

Fiortende Scene.

Dido med Vagt, og de forrige.

Osin. Vi ere forraade, o Dronning.
(med forsøkt Frygt.)

Derfom Arbacis Hielp havde tøvet længere,
var

- Il valoroso Enea
Sotto colpo inumano oggi cadea.
- Did.* Il traditor qual è dove dimora?
- Ofm.* Miralo, nella destra hà il ferro ancora.
(*accenna Araspe.*)
- Did.* Chi ti destò nel seno
Si barbaro desio?
- Arasp.* Del mio Signor la gloria, e'l dover mio.
- Ofm.* Come? L'istesso Arbace
Disapprova - - -
- Arasp.* Lo fò, ch'ei mi condanna.
Il suo sdegno pavento:
Ma il mio non fu delitto, e non mi pento.
- Did.* Ti preverrò Ministri,
Custodite costui.
(*Araspe parte tra le guardie.*)
- En.* Generoso nemico,
(*a Jarba.*)
In re tanta virtude io non credea.
Lascia che a questo fen - - -
- Jarba.* Scoftati Enea.
Sappi che il viver tuo d' Araspe è dono:
Che il tuo sangue vogl'io: che Jarba io sono.
- Did.* Tu Jarba!
- En.* Il'Rè de' Mori!

var den tapre Æneas falden ved et umenneskelige Stød.

Did. Hvem er Forræderen, og hvor opholder han sig?

Osirn. See ham der, han har endnu Dolken i Haanden.

(Iegende paa Araspes.)

Did. Hvo har opvakt saa barbarisk en Begierlighed i dit Bryst?

Arasp. Min Herres Ære, og min Pligt.

Osirn. Hvorledes? Arbaces selv misbilliger . . .

Arasp. Jeg veed det, at han fordømmer mig. Jeg frygter for hans Brede: Men min Gierning var ingen Forbrydelse, og derfor ikke heller fortryder mig.

Did. Jeg skal forekomme dig. Mine Tienere, vogter ðmme.

(Araspes gaaer bort mellem Bagten.)

Æn. Edelmodige Fiende,

(til Jarbas.)

Saa stor en Dyd troede jeg ikke at være hos dig. Tillad at jeg til dette Bryst . . .

Jarbas. Gak bort Æneas. Viid at dit Liv er en Gave af Araspes! At jeg vil see dit Blod! At jeg er Jarbas.

Did. Du Jarbas!

Æn. De Mohrers Konge!

Did.

Did. Un Rè fenfi fi rei
Non chiude in feno: un mentitor tu fei.
Si difarmi.

Farb. Nessuno

(Snuda la spada.)

Avvicinarsi ardifca, o ch'io lo fveno.

Ofm. (Cedi per poco almeno,

(piano a Farb.)

Fin ch'io genti raccolga; a me ti fida.)

Farb. (E così vil farò?)

(piano ad Ofmida.)

Did. Che più s'aspetta?

O fi renda, o svenato al piè mi cada.

Ofm. (Serbari alla vendetta.)

(piano a Farb.)

Farb. Ecco la spada.

(getta la spada, che viene raccolta dalle guardie, e parte fra quelle.)

Did. Frenar l'alma orgogliosa

(ad Ofmida.)

Tua cura fia.

Ofm. Su la mia fe riposa.

(parte appresso Farb.)

Did. En Konge har ikke saa nedrige Tanker: du er en Logner. Man giøre ham værgeløs.

Jarb. Ingen

(trækkende Raaden.)

fordriste sig, at komme mig nær, eller jeg dræber ham.

Osm. [Giv i det mindste efter for en kort Tid,
(sagde til Jarbas.)
indtil jeg saaer samlet Folk; Forlad dig til mig.]

Jarb. [Men skal jeg være saa nedrig?]

(sagte til Osmidas.)

Did. Hvad tover man længere efter? Enten skal han give sig, eller falde død ned for min Fod.

Osm. [Bevar dig til Hevn.]

(sagde til Jarbas.)

Jarb. See her er Raarden.

(kaster Raarden, som bliver optagen af Bagten, og gaaer bort blandt dem.)

Did. Det være din Omhue,

(til Osmidas.)

at tæmme den høymodige Siel.

Osm. Forlad dig paa min Eroeskab.

(gaaer bort efter Jarbas.)

Femtende

Scena XV.

Didone ed Enea.

Did. Enea, salvo già sei
Dalla crudel ferita.
Per me serban gli Dei sì bella vita.

En. Oh Dio Regina!

Did. Ancora
Forse della mia fede incerto stai?

En. Nò. Più funeste assai
Son le sventure mie. Vuole il destino - - -

Did. Chiari i tuoi sensi esponi.

En. Vuol (Mi sento morir!) ch'io r'abbandoni.

Did. M'abbandoni! Perchè?

En. Di Giove il cenno,
L'ombra del genitor, la patria, il cielo,
La promessa, il dover, l'onor, la fama,
Alle sponde d'Italia oggi mi chiama.
La mia lunga dimora
Pur troppo degli Dei mosse lo sdegno.

Did. E così fin ad ora
Perfido mi celasti il tuo disegno?

En. Fu pietà - - -

Did. Che pietà? Mendace il labbro
Fedeltà mi giurava;
E intanto il cor pensava.

Come

Femtende Scene.

Dido og Æneas.

Did. Æneas, du er allerede frelst fra det grumme Saar. For mig bevare Guderne saa sinuelt et Liv.

Æn. Af Himmel, Dronning!

Did. Endnu er du maaskee uvis om min Troeskab?

Æn. Nej. Endnu langt mere bedrøveligere ere mine Ulykker. Skiebnen vil :::

Did. Forklar tydeligere din Meening.

Æn. Den vil [Jeg finder Døden!] at jeg maae forlade dig.

Did. Forlade mig! Hvorfor?

Æn. Jupiters Befaling, min Faders Skygge, mit Fæderneland, Himlen, mit Løfte, min Pligt, min Ære, mit gode Navn og Rygte, kalder mig nu at seyle til Italien. Mit lange Ophold har desvære bevæget Guderne til Bredde.

Did. Og saaledes har du Troeløse hidindtil skilt dit Forsæt for mig?

Æn. Det var Medlidenhed :::

Did. Hvad Medlidenhed? Din løgnagtige Mund soer mig Troeskab til; og dit Hierte tænkte imidlertid paa hvor langt det vilde vende sin

Come lunge da me volgere il piede!
 A chi? Misera me! Darò più fede?
 Vil rifiuto dell' onde
 Io l'accolgo dal lido; io lo ristoro
 Dalle ingiurie del mar, le navi, e l'armi
 Già disperse io gli rendo: e gli dò loco
 Nel mio cor, nel mio regno; e questo è poco.
 Di cento Rè per lui,
 Ricusando l'amor, gli fdegni irrito.
 Ecco poi la mercede.
 A chi, misera me! Darò più fede?

En. Fin ch'io viva, o Didone,
 Dolce memoria al mio pensier farai:
 Ne partirei giammai,
 Se per voler de' Numi io non dovessi
 Consacrare il mio affanno
 All' impero Latino.

Did. Veramente non hanno
 Altra cura gli Dei, che'l tuo destino.

En. Io resterò, se vuoi
 Che si renda spergiuro un' infelice.

Did. Nò: farei debitrice
 Dell' impero del mondo a' figli tuoi.
 Và pur: siegui il tuo fato:
 Cerca d' Italia il regno: all'onde, a i venti
 Confida pur la speme tua: ma senti.

God fra mig! Hvem? Jeg Elendige! skal jeg nu meere troe? Jeg tager ham den nedrige af Bolgerne forkastede op fra Strandbreden; Jeg vederqvæger ham efter den Nød han har udstaaet paa Havet: Jeg giver ham de alle reede adspredte Skibe og Baaben igien: Jeg giver ham Plads i mit Hierte, og i mit Rige; og dette er kun lidet. Jeg ophidses, for hans Skyld, saa mange Kongers Brede, ved at afflaae dem min Kiærlighed. See omsider Belønningen. Hvem, jeg elendige! skal jeg meere troe?

En. Saa længe jeg maae leve, o Dido, skal du være en sød Erindring for min Tanke: Og jeg vilde aldrig tage herfra, dersom jeg, efter Gudernes Villie, ikke skulde opofre al min Besymring for det Latinske Rige.

Did. I Sandhed har Guderne ingen anden Om-
sorg, end din Skiebne.

En. Jeg vil forblive, dersom du vil at en Ulyksalig skal blive en Meeneeder.

Did. Nej: Jeg skulle være Riget, Verden og dine Afkom forbunden. Gaf kun: Følg din Skiebne: Søg det Italienske Rige: Betroe kun Bolgerne, og Bindene dit Haab: Men hör! just

Farà quell' onde istesse
 Delle vendette mie ministre il cielo:
 E tardi allor pentito
 D'aver creduto all' elemento infano,
 Richiamerai la tua Didone in vano.

En. Se mi vedessi il core - - -

Did. Lasciami, traditore.

En. Almen dal labbro mio,
 Con volto meno irato,
 Prendi l'ultimo addio.

Did. Lasciami, ingrato.

En. E pur con tanto sdegno
 Non hai ragion di condannarmi.

Did. Indegno!

Non hà ragione, ingrato,

Un core abbandonato

Da chi giurogli fè?

Anime innamorate,

Se lo provaste mai,

Ditelo voi per me.

Perfido! tu lo sai,

Se in premio un tradimento

Io meritai da te.

E qual sarà tormento,

Anime innamorate,

Se questo mio non è?

(parte.)

Scena

diffe Bolger skal Himlen bruge til min Hevn.
Ja sildig skal du da fortryde at have troet paa
det rasende Element, og du vil raabe igien for-
gieves paa din Didd.

Kn. Derfom du saae mit Hierte = = =

Did. Lad mig være, Forræder,

Kn. Tag i det mindste med et mindre fortørnet An-
sigt, imod det sidste Farvel fra min Mund.

Did. Lad mig være, Utaknemmelige.

Kn. Og dog alligevel, med saa stor Brede, har
du ikke Aarsag at fordomme mig.

Did. Uværdige!

Har et forladt Hierte ikke Aarsag,
Utaknemmelige, hos den man har
soeret Troeskab?

Sorelste Siele,

Om I nogen Tid har forsøgt det,
Da sig I det for mig.

Troeløse! Du veed det,

Om jeg til Belønning

Har fortient et Forræderie af dig.

Og hvad skal da være Pine,

Sorelste Siele,

Naar min ikke er det?

(gaaer bort.)

Scena XVI.

Enea solo.

E soffrirò che sia
 Si barbara mercede
 Premio della tua fede, anima mia?
 Tanto amor, tanti doni - - -
 Ah pria ch'io r'abbandoni,
 Pera l'Italia, il Mondo,
 Resti in obbligo profondo
 La mia fama sepolta,
 Vada in cenere Troja un'altra volta.
 Ah che dissi! Alle mie
 Amoroze follie
 Gran genitor perdona, n'hò rossore,
 Non fu Enea che parlò; lo disse amore.

*Non cede all'austro irato,**Ne teme**Allor, che freme**Il turbine sdegnato,**Quel monte,**Che sublime**Le cime**Innalza al ciel.**Costante ad ogni oltraggio**Sempre la fronte**Avvezza:**Disprezza**Il caldo raggio,**Non cura il freddo gel.**(parze.)**Fine dell' Atto Primo.*

Atto

Sextende Scene.

Eneas alleene.

Dg skal jeg taale at saa barbariff en Løn skal
være Prisen for din Troeskab, min Siel?
Saa stor Kierlighed! saa mange Forærin-
ger = = = Af førend jeg skulle forlade dig,
skal Italien, og heele Verden forgaae, min
Koes blive begravet i en dyb Forglemmelse,
Troja gaae endnu engang op i Aske. Af hvad
har jeg sagt! Forlad, store Fader, mine for-
elskte Daarligheder, jeg skammer mig derved
det var ikke Eneas som talte; Kierlighed har
sagt det.

Det Bierg, som opløfter sine høye
Spidser mod Himmelen, viiger
ikke for den vrede sønden Vind,
og frygter heller ikke naar den for-
tørnede Zvirvelvind snyser.

Det Ansigt som altid er vandt at
være bestandig ved ald Overlast:
foragter den varme Straale, og
agter ikke den kolde Jis.

(gaaer bort.)

Ende paa den første Act.

Atto Secondo.

Scena Prima.

Appartamenti reali, con tavolino, e sedia.

Selene ed Araspe.

Sel. Chi fu, che all' inumano
Difciolse le catene?

Arasp. A me, bella Selene, il chiedi in vano.

Sel. Ah contro Enea v'è qualche frode ordita,
Difendi la sua vita,

Arasp. E' mio nemico:
Pur, se brami che Araspe
Dall' insidie il difenda;
Te'l prometto: fin qui
L'onor mio no'l contrasta:
Mà ti basti così.

Sel. Così mi basta.

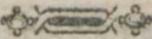
(in atto di partire.)

Arasp. Ah non toglier sì tosto
Il piacer di mirarti agli occhi miei.

Sel. Perché?

Arasp. Tacer dovrei ch'io sono amante:
Mà reo del mio delitto è il tuo sembiante.

Sel.

Anden Act.
Første Scene.

Kongelige Gemakker, med et lidet Bord og Stoel.

Selene og Araspes.

Sel. Hvem var dette som har løst den Almenne-
 skelige af sine Baand?

Arasp. Det spørger du, smukke Selene, af mig
 forgieves.

Sel. Al imod Eneas er noget Bedragerie be-
 gyndt, forsvær hans Liv.

Arasp. Han er min Fiende: Dog dersom du for-
 langer at Araspes skal forsvare ham for Ester-
 stræbelser; da lover jeg dig det; Saavidt stris-
 der ikke min Ære mod ham: Men er det dig
 saa nok.

Sel. Saaledes er det mig nok.

(i det han vil gaa bort.)

Arasp. Al betag mig ikke saa hastig den Fornøyelse
 at see dig for mine Dyne.

Sel. Hvorfore?

Arasp. Jeg burde tie at jeg er en Elskende: Men
 dit Ansigt er skyldig i min Forsæelse.

Scena III.

Didone con foglio in mano, Osmida, e poi Selene.

Did. Già sò che si nasconde
De' Mori il Rè sotto il mentito Arbace.
Mà sia qual più gli piace; egli m'offese;
E senz' altra dimora,
O suddito, o sovrano, io vò che mora.

Sel. Teco vorrebbe Enea
Parlar, se gliel concedi.

Did. Enea! dov'è?

Sel. Qui presso
Che sospira il piacer di rimirarti.

Did. Temerario! Che venga. Osmida parti.
(partono Selene ed Osmida.)

Scena IV.

Didone ed Enea.

Did. Come! Ancor non partisti?
Adorna ancora
Questi barbari lidi il grande Enea?

En. Del tuo, dell' onor mio
Sollecito ne vengo. Io so che vuoi
Del Moro il fiero orgoglio
Con la morte punir.

Did.

Tredie Scene.

Dido med et Brev i Haanden, Osmidas, og derefter Selene.

Did. Jeg veed allerede at de Mohrers Konge skjuler sig under den forstilte Arbaces. Men han maae være hvem ham best behager; Han har fortørnet mig; Og uden videre Opsættelse, enten han er en Uundersaat eller en Regent, vil jeg at han skal doe.

Sel. Æneas vilde tale med dig, om du tilstæder ham det.

Did. Æneas! Hvor er han?

Sel. Her strax i Nærværelsen, hvor han sukker efter den Fornøjelse at see dig.

Did. Den ubetænksumme! Lad ham komme. Af mida gik bort.

(Selene og Osmidas gaar bort.)

Fierde Scene.

Dido og Æneas.

Did. Hvorledes! Er du endnu ikke bortrenst? Zierer endnu den store Æneas disse barbariske Ryster?

Æn. Af Omhyggelighed for min og for din Ære kommer jeg her. Jeg veed at du vil straffe demne Mohrs grumme og høye Mod med Døden.

Did.

Did. E questo è il foglio

En. La gloria non consente
Ch'io vendichi in tal guisa i torti miei:
Se per me lo condanni - - -

Did. Condannarlo per te! Troppo t'inganni.
Passò quel tempo, Enea,
Che Didò a te pensò. Spenta è la face,
E' sciolta la catena,
E del tuo nome or mi rammento appena.

En. Penfa che Rè de' Mori
E' l'orator fallace

Did. Io no fò qual ei sia, lo credo Arbace.

En. Oh Dio! Con la sua morte
Tutta contro di te l' Africa irriti.

Did. Consigli or non desio:
Tu provvedi a tuoi Regni, io penso al mio.

En. Se sprezzi il tuo periglio,
Donalo a me: grazia per lui ti chieggio.

Did. Sì, veramente io deggio
Il mio Regno, e me stessa al tuo gran merto.
A sì fedele amante,
Ad Eroè sì pietoso, a' giusti prieghi
Di tanto intercessor nulla si nieghi.

(và al tavolino.)

Inumano! Tiranno! E' forse questo
L'ultimo dì che rimirar mi dei;

Vieni

Did. Ja her er Dommen.

En. Vren tilstæder ikke, at jeg paa saadan Maade skulle hegne mine Uretter: Dersom du for min Skyld fordømmer ham = = =

Did. Fordømme ham for din Skyld! Du bedrager dig alt for meget. Den Tid er alt forbi, Æneas, at Dido har tænkt paa dig. Denne Fakkell er udslukket, dette Baand er opløst, og nu erindrer jeg mig neppe mere dit Navn.

En. Betænk, at de Mohrers Konge er en forstilt Gesandt.

Did. Jeg veed ikke hvad han er, jeg holder ham for at være Arbaces.

En. Af Himmels! Ved hans Dod ophidser du heele Asien mod dig.

Did. Jeg forlanger nu ingen Raad: Sorg du for dit Rige, jeg tænker paa mit.

En. Dersom du foragter din Fare, giv ham til mig: jeg begierer Naade for ham hos dig.

Did. Ja, i Sandhed er jeg din store Fortieneste baade mit Rige, og mig selv skyldig. Saa troe en Livhaber, saa medliden en Helt, saa stor en Forbederes retfærdige Bønner maae man ikke nægte nogen Ting.

(gaaer til Bordet.)

Umenneskelige! Tyran! Er dette maaskee den sidste Dag at jeg skal see dig; Du kommer
for

Vieni su gli occhi miei;
 Sol d' Arbace mi parli, e me non curi!
 T'avessi pur veduto
 D'una lagrima sola umido il ciglio!
 Perchè tu lo vuoi salvo, io vuò che mora.

(Scrive.)

En. Ah se per me nel core
 Qualche tenero affetto avesti mai;
 Placa il tuo sdegno, e rasserena i rai.
 Quell' Enea te'l domanda,
 Che tuo cor, che tuo bene un dì chiamasti;
 Quel che fin ora amasti
 Più della vita tua, più del tuo foglio,
 Quello - - -

Did. Basta: vincesti: eccoti il foglio.
 Vedi quanto t'adoro ancora ingrato.
 Con un tuo sguardo solo
 Mi togli ogni difesa, e mi difarmi.
 Ed ai cor di tradirmi? E puoi lasciarmi?

*Ah non lasciarmi, no,
 Bell' idol mio.
 Di chi mi fiderò,
 Se tu m'inganni?*

*Di vita mancherai
 Nel dirti addio;
 Che viver non potrei
 Fra tanti affanni.*

(parte.)

Scena

for mine Døne; Du taler allene til mig om
Arbaces, og mig agter du ikke! Havde jeg dog
seet dig med en eeneste Graads Faare at væde
dit Ansigt! Fordi du nu vil have ham frelst,
vil jeg at han skal døe.

(underskriver.)

En. Af dersom du nogen Tid har havt nogen ømt
Kierlighed for mig i dit Hierte; stil din Brede,
og formild dit Afsyn. Den Veneas beder dig
derom, som du tilforn har kaldet dit Hierte, og
din Skat; den som du hidindtil har elsket mee-
re end dit Liv, meere end din Throne, den

Did. Nok: Du har bundet! Der har du Papiret.
See hvor høyt jeg endnu tilbeder dig, Utaf-
nemmelige. Med et eeneste Døekast fratager
du mig al Forsvar, og gjør mig Baabenløs.
Men har du det Hierte at forraade mig? Og
kand du forlade mig?

Af forlad mig ikke, ney,
Min deilige Afgud.
Paa hvem skal jeg forlade mig,
Dersom du bedrager mig?

Jeg vilde lade af at leve
Ved at sige dig Sarvel;
Thi jeg kunde ikke leve
Blandt saa store Bekymringer.

(gaaer bort.)

Scena V.

Enea, poi Jarbà.

En. Io sento vacillar la mia costanza
A tanto amore appresso;
E mentre salvo altrui, perdo me stesso:

Jarb. Che fa l'invitto Enea?

En. Chi ti diè libetta?

Jarb. Permette Osmida
Che per entro la Reggia io mi raggiri.

En. Così tradisce Osmida
Il comando real?

Jarb. Sò che a mio danno
Della Regina irriti i sdegni insani.

En. Leggi. La regal donna in questo foglio
La tua morte segnò. Prendi ed impara,
Barbaro, discortese,
Come vendica Enea le proprie offese.

(Lacera il foglio, e parte.)

Jarb. Fosca nube il sol ricopra,
O si scopra il ciel sereno;
Non si cangia il cor nel seno,
Non si turba il mio pensier.

*Le vicende della sorte
Imparai con alma forte
Dalle fasce a non temer.*

(parte.)

Scena

Femte Scene.

Aeneas, derefter Jarbas.

En. Jeg finder min Bestandighed at vakle, ved saa stor en Kierlighed; og imedens jeg fresser en anden, taber jeg mig selv.

Jarb. Hvad bestiller den uovervindelige Aeneas?

En. Hvo har givet dig Frihed?

Jarb. Osmidas tillader at jeg maae gaae omkring her paa det Kongelige Slot.

En. Forraader Osmidas saaledes den Kongelige Befaling?

Jarb. Jeg veed at du til min Skade ophidser Dronningens rasende Brede.

En. Læs. Paa dette Blad har Dronningen skrevet din Dods Dom. Tag det hen Barbar, Ubeskedne, og læs hvorledes Aeneas hevner sine egne Forurettelser.

(river Papiret i Stykker, og gaar bort.)

Jarb. Enten en mørk Sky bedækker Solen, eller den klare Himmel lader sig tilsyne, forandrer Hjertet sig ikke i mit Bryst, ey heller forvirres min Tanke.

Skiebne's Omvevlinger har jeg med en bestandig Siel, fra Duggen af, lært ikke at frygte.

(gaar bort.)

Scena VI.

Atrio.

Enea, poi Araspe.

En. Fra l' dovere, e l'affetto
Ancor dubbioso in petto ondeggia il core.
Pur troppo il mio valore
All' impero fervì d'un bel sembiante,
Ah una volta l' Eroe vinca l'amante.

Arasp. Di te fin' ora in traccia
Scorsi la reggia.

En. Amico,
Vieni fra queste braccia.

Arasp. Alontanati Enea, son tuo nemico.
Snuda, snuda quel ferro:
Guerra con te, non amicizia io voglio.

En. Enea stringer l'acciaro
Contro il suo difensore?

Arasp. Se non impugni il brando,
Di codardo e di vil dovrò racciarti.

En. Tal minaccia non soffro,
Snudo il mio ferro sol per soddisfare.

(in atto di battersi.)

Scena

Siette Scene.

En Audience-Stue.

Æneas, derefter Araspes.

Æn. Imellem Skyldighed og Kierlighed vanker endnu det tvivlsraadige Hierte i mit Bryst. Min Tapperhed har desværre alt for meget været Slave af et smukt Ansigt. Ak lad dog Helten engang overvinde Eiskeren.

Arasp. Jeg har indtil nu overalt ledet efter dig paa Slottet.

Æn. Min Ven, kom i disse Arme.

Arasp. Gaf fra mig Æneas, jeg er din Fiende. Træk, træk denne Kaarde: Krig vil jeg have med dig, og ikke Venskab.

Æn. Æneas skulle trække Kaarden mod sin Forsvarer?

Arasp. Dersom du ikke trækker Kaarden, maae jeg kalde dig en Feig og Nedrig.

Æn. Saadan Trudsel taaler jeg ikke. Jeg blotter min Kaarde allene for at fyldestgjøre dig.

(i det de vil slages.)

Scena VII.

Selene e detti.

Sel. Tanto ardir nella reggia! Olà fermate,
Così mi ferbi fè? Così difendi,
Araſpe traditor, d'Enea la vita?

En. No Principessa, Araſpe
Non hà di tradimenti il cor capace.

Sel. Chi di Jarba è seguace,
Eſſer fido non può.

Araſp. Bella Selene,
Puoi tu ſola avanzarti
A tacciarmi così.

Sel. T'accheta, e parti.

Araſp. Tacerò, ſe tu lo brami;
Mà fai torto alla mia fede,
Se mi chiami traditor.

Porterò lontano il piede;
Mà di queſti ſdegni tuoi,
Sò che poi tu avrai roſſor.

(parte.)

Scena VIII.

Selene, ed Enea.

En. A torto Araſpe - - -

Sel. Brama
T'èco parlar Didone.

Syvende Scene.

Selene og de forrige.

Sel. Saa stor en Driftighed paa Slottet! Holla, holdt inde. Saaledes bevarer du mig Troeskab? Saaledes forsvarer du, Araspe Forræder, Æneæ Liv?

Æn. Nej, Princesse, Araspes har ikke et Hierte som er i Stand til at begaae Forræderier.

Sel. Den som er en Fortroelig af Jarbas, kand ikke være troe.

Arasp. Snukke Selene, du allene kand vove at skæmme mig saaledes ud.

Sel. Tie, og gaa bort herfra.

Arasp. Jeg vil tie, om du forlanger det;
Men du gjør min Troeskab uret,
Dersom du kalder mig en Forræder.

Min Gud skal jeg føre langt fra dig;
Men jeg veed at du siden vil skæmme
Dig over denne din Vrede.

(gaar bort.)

Ottende Scene.

Selene og Æneæ.

Æn. Araspes med Uret . . .

Sel. Dido forlanger at tale med dig.

En. Se di nuovo mi chiede
Ch'io resti in questa arena,
In van s'accrescerà la nostra pena.

Sel. Come fra tanti affanni,
Cor mio, chi t'ama abbandonar potrai?

En. Selene, a me cor mio?

Sel. E' Didone che parla, e non son io.

En. Ritorna alla germana,
Dille che si consoli,
Che ceda al fato, e rassereni il ciglio.

Sel. Ah no! Cangia mio ben, cangia consiglio.

En. Tu mi chiami tuo bene!

Sel. E' Didone che parla, e non Selene.
Vieni e l'ascolta. E' l'unico conforto
Ch'ella implora da te.

En. D'un core amante
Quest' è il solito inganno:
Va cercando conforto, e trova affanno.

Tormento il più crudele

D'ogni crudel tormento,

E' il barbaro momento

Che in due divide un cor.

E' affanno sì tiranno,

Che un' alma nol sostiene;

Ah! Nol provar Selene,

Se nol provasti ancor.

(parte.)

Scena

- En. Dersom hun paa nye begierer af mig at forblive her i dette Land, da vil vores Lidelse forgieves tage til.
- Sel. Hvorledes kand du, mit Hierte, isaa store Beskymringer forlade den som elsker dig?
- En. Selene, siger du: mit Hierte til mig?
- Sel. Det er Dido som taler, og ikke jeg:
- En. Vend tilbage til din Søster, siig hende at hun giver sig tilfreds, at hun underkaster sig Skiebningen, og opklarer sit Ansigt.
- Sel. Ak ney! forandre, min Skat, forandre din Tanke.
- En. Du kalder mig din Skat!
- Sel. Det er Dids som taler, og ikke Selene. Kom og hør hende. Det er den eeneste Trost, som hun begierer af dig.
- En. Dette er et forelsket Hiertes sædvanlige Besdragerie: Det søger efter Trost, og finder Beskymring.

Den grummeste Pine

Af al haard Marter,
Er det barbariske Øyeblik,
Som skiller et Hierte i tvende Deele.

Det er saa tyrannisk en Sorrig,
Som en Siel ikke udstaaer;
Ak! forsøg det ikke, Selene,
Om du endnu ikke har forsøgt det.

(gaaer bort.)

Scena IX.

Selene sola.

Stolta! Per chi sospiro! Io senza speme
 Perdo la pace mia? Mà chi mi sforza
 In vano a sospirar? Scelgasi un core
 Più grato a' voti miei. Scelgasi un volto
 Degno d'amor. Scelgasi --- Oh Dio! La scelta
 Nostro arbitrio non è: non è bellezza,
 Non è senno, o valore:
 Che in noi risveglia amore; anzi talora
 Il non vago, il più stolto è che s'adora.
 Bella ciascuno poi finge al pensiero
 La fiamma sua, ma poche volte è vero.

*Ogni amator suppone**Che della sua ferita**Sia la beltà cagione;**Mà la beltà non è.**E' un bel desio, che nasce**Allor che men s'aspetta,**Si sente che diletta,**Mà non si sa perché.**(parte.)*

Scena

Tiende Scene.

Selene allene.

Jeg Daare! For hvem sukker jeg: Jeg taber min
 Noe uden Haab? Men hvo tvinger mig for-
 gieves at sukke? Man maae udvælge sig et
 Hierte, som er mere taknemmelig mod vores
 Dnsker. Man maae udvælge sig et Ansigt
 som er Kierlighed værd. Man maae udvælge
 sig = = = Af Himmell! Dette Val er ikke vo-
 res frie Billie: Det er ikke Smukhed, det er
 ikke Forstand eller Tapperhed, som opvækker
 Kierlighed i os; Det er endog undertiden en
 uartig, og den daarligste man tilbeder. En-
 hver indbilder sig sin Kierligheds Lue i Tanken
 at være smuk, men faae Gange er det sandt.

Enhver Elsker indbilder sig at Skionhed
 er Aarsag til hans Saar; Men det er
 ikke Skionhed.

Det er en smuk Begierlighed, som opkom-
 mer, naar man mindst venter det, man
 finder at den forlyster, men man veed
 ey hvorfor.

(gaaer bort.)

Tiende

Scena X.

Gabinetto con sedie.

Didone, poi Enea.

Did. Incerta del mio fato
 Io più viver non voglio; è tempo omai,
 Che per l'ultima volta Enea si tenti,
 Se dirgli i miei tormenti,
 Se la pietà non giova;
 Faccia la gelosia l'ultima prova,

En. Ad ascoltar di nuovo
 I rimproveri tuoi vengo, o Regina.

Did. Nò, sdegnata io non sono.
 Rammentarti non bramo i nostri ardori:
 Da te chiedo consigli, e non amori,
 Siedi.

En. (Che mai dirà!)

Did. Già vedi, Enea,
 Che fra nemici è il mio nascente impero.
 Sprezzai fin ora, è vero,
 Le minaccie, e 'l furor; ma Jarba offeso,
 Quando priva farò del tuo sostegno,
 Mi torrà per vendetta, e vita, e regno.
 In così dubbia sorte
 Ogni rimedio è vano:

(sedono.)

Tiende Scene.

Cabinet med Stole.

Dido, derefter Æneas.

Did. Jeg vil ikke leve længere i Uvisshed om min Skiebne; Det er nu Tid, at jeg for den sidste Gang sætter et Forsøg paa Æneas. Dersom dette at sige ham mine Lidelser, dersom Medlidendehed ikke hjælper; da maae Jalousie giøre den sidste Prøve.

Æn. Jeg kommer, o Dronning! for paa nye at høre dine Bebreidelser.

Did. Nei, jeg er ikke fortorret. Jeg forlanger ikke mere at erindre dig vores brændende Kierlighed: Jeg begierer Raad af dig, og ikke Kierlighed. Sid ned.

(de sætter sig.)

Æn. (Hvad vil hun vel sige!)

Did. Du seer vel, Æneas, at mit nye opstaaende Rige er omgivet med Fiender. Jeg har hidindtil foragtet, det er sandt, baade Trudsel og Raseri; Men den fortorrede Jarbas, naar jeg er skildt ved din Understøttelse, vil skille mig, af Hevn, baade ved Livet, og Riget. I saa tvivlagtig en Skiebne er ethvert Middel forgiøves:

Deggio incontrar la morte ;
O al superbo African porger la mano.

En. Jarba, o la morte! E configliarti io deggio?
Colei, che tanto adoro,
Al odiato rival vedere in braccio?
Colei - - -

Did. Se tanta pena
Trovi nelle mie nozze, io le ricuso:
Mà per tormi agl' insulti
Necessario è il morir. Stringi quel brando,
Svena la tua fedele:
E' pietà, con Didone esser crudele.

En. Ch'io ti sveni! Ah più tosto
Cada sopra di me del ciel lo sdegno.

Did. Dunque a Jarba mi dono. Olà.
(esce un paggio.)

En. Deh ferma:
Tropo, oh Dio! Per mia pena
Sollecita tu sei.

Did. Dunque mi svena.

En. Nò. Si ceda al destino: a Jarba stendi
La tua destra real: di pace priva
Resti Palma d'Enea, purchè tu viva.

Did. Giacchè d'altri mi brami,
Appagarti saprò. Jarba si chiami.
(il paggio parte.)

ves: Jeg maae gaae Doden i Møde; eller
række den stolte Afrikaner min Haand.

En. Jarbas, eller Doden! Og skal jeg raade dig?
Hende, som jeg saa høyt tilbeder, at see i den
forhadte Medbeylers Arm? Hende . . .

Did. Dersom du finder saa stor en Qvaki min For-
mæling, aflaaer jeg den: Men for at unddra-
ge mig hans ubillige Medsart er fornødent at
døe. Træk hiint Sverd, og dræb din troe Et-
skende: Grumhed mod Didone er hende Med-
lidenhed.

En. Jeg skulle dræbe dig! Af snarere falde Him-
lens Brede paa mig.

Did. Saa overgiver jeg mig da til Jarbas. Holla.
(en Vage kommer frem.)

En. Af holdt inde: Alt for meget, af Himmel! er
du omhyggelig for min Pine.

Did. Saa dræb mig da.

En. Ney. Man overgive sig til Skiebnen: Ud-
ræk din Kongelige Haand til Jarbas: Og lad
Æneæ Siel være sin Noelighed berøvet, naar
du kun maae leve.

Did. Efterdi du ønsker mig at høre en anden til, skal
jeg vide at stille dig tilfreds. Man kalde paa
Jarbas.

(Pagen gaar bort.)

Et

Vedi quanto son'io

Ubbidente a te,

En. Regina, addio.

(*s'abzano.*)

Did. Dove, dove? T'arresta.

Del felice imeneo

Ti voglio spettatorè.

(Resister non potrà.)

En. (Costanza, o core!)

Scena XI.

Farba, e detti.

Farb. Didone, a che mi chiedi?

Sei folle se mi credi

Dall'ira tua, da tue minacce oppresso.

Non si cangia il mio cor, sempre è l'istesso.

En. (Che arroganza!)

Did. Deh placa

Il tuo sdegno, o Signor: Tu eol tacermi

Il tuo grado, e 'l tuo nome,

A gran rischio esponesti il tuo decoro.

Ed io - - - Mà qui t'affidi,

E con placido volto

Ascolta i sensi miei.

Farb. Parla, t'ascolto.

(*siedono Farba e Didone.*)

En.

See hvor Indig jeg er dig.

En. Farvel, Dronning.

(de staaer op.)

Did. Hvorhen, hvorhen? Forbliv. Jeg vil have dig som en Titfuer af denne lykkelige Formæling. [Han skal ikke kunde staae imod.]

En. [Bestandighed, o Hjerter!]]

Ellevte Scene.

Jarbas, og de forrige.

Jarb. Dido, til hvad Ende forlanger du mig? Du er en Daare, dersom du troer mig at være undertrykt af din Brede, og af dine Trudler. Mit Hjerter forandrer sig ikke, det er altid det samme.

En. [Hvilket Overmod!]]

Did. Af, stil din Brede, o Herre. Du har, ved at fortie mig din Bærdighed, og dit Navn, udsat din Ære for en stor Fare. Og jeg = = = Men sæt dig her ned, og hør med et sagtmodigt Ansigt min Meening.

Jarb. Tael, jeg hører dig.

(Jarbas og Dido sætter sig.)

En. Permettimi, che ormai - - -

(in atto di partire.)

Did. Fermati, e siedì.

Troppo lunghe non fian le tue dimore.

(Resister non potrà.)

En. (Costanza, o core!)

Jarb. Eh vada. Allor che teco

Jarba soggiorna, hà da partir costui.

En. (Ed io lo soffro?)

Did. In lui,

In vece d'un rival, trovi un amico.

Ei sempre a tuo favore.

Meco parlò: per suo consiglio io t'amo.

Se credi menzognero

Il labbro mio, dillo tu stesso.

(ad Enea.)

En. E' vero.

Jarb. Dunque nel Rè de' Mori

Altro merito non v'è, che un suo consiglio?

Did. Nò, Jarba; in te mi piace

Quel regio ardir, che ti conosco in volto.

E se il ciel mi destina

Tua compagna, e tua sposa - - -

En. Addio Regina.

Basta che fin ad ora

T'abbia ubbidito Enea.

Did.

En. Tillad at jeg nu = = =

(i det han vil gaae bort.)

Did. Forbliv, og sid. Din Ophold skal ikke blive for længe. [Han skal ikke kunde staae imod.]

En. [Bestandighed, mit Hierte!]

Jarb. Ey! Lad ham gaae. Naar Jarbas er hos dig, maae denne gaae bort.

En. [Og jeg taaler dette?]

Did. I ham finder du en Ven, i Steden for en Medbeiler. Han har altid talt med mig til dit Beste: Efter hans Raad elsker jeg dig. Og dersom du troer min Tunge at fare med Usandhed, da siig du det selv.

(til Aeneas.)

En. Det er sandt.

Jarb. Saa er da hos de Mohrers Konge ingen anden Fortieneste, end hans Raad?

Did. Ney, Jarbas; i dig behager mig den Kongelige Driftighed, som jeg kiender i dit Ansigt. Og dersom Himmelen beskikker mig til din Egtemage og Gemahlinde = = =

En. Farvel Dronning. Det er nok at Aeneas har hidindtil adlydet dig.

Did. Non basta ancora.

Siedi per un momento.

(Comincia a vacillar.)

En. (Quest' è tormento.)

(torna a sedere.)

Jarb. Troppo tardi, o Didone,

Conosci il tuo dover. Ma pure io voglio

Donar gli oltraggi miei

Tutti alla tua beltà.

En. (Che pena, o Dei!)

Jarb. In pegno di tua fede

Dammi dunque la destra.

Did. Io son contenta.

(lentamente ed interrompendo le parole, per osservare l'effetto in Enea.)

A più gradito laccio amor pietoso

Stringer non mi potea.

En. Più soffrir non si può.

(s'alza agitato.)

Did. Qual' ira, Enea?

En. E che vuoi? Non ti basta

Quanto fin' or soffrì la mia costanza?

Did. Eh taci.

En. Che tacer? Tacqui abbastanza.

Vuoi darti al mio rivale,

Brami, che te 'l configli,

Tutto faccio per te, che più vorresti?

Ch'io

Did. Det er endnu ikke nok. Sid for et Øyeblik.

[Han begynder at vakle.]

En. [Dette er en Pine.]

(sætter sig ned igien.)

Jarb. Alt for sildig, o Dido; kiender du din Pligt. Men dog vil jeg skienke din Skionhed alle mine Beskæmmelser.

En. [Hvilken Pine, o Guder!]

Jarb. Til Pant paa din Troeskab, giv mig da din Haand.

Did. Jeg er tilfreds.

(langsom og med afbrudte Ord, for at agte paa Virkningen hos Eneas.)

Den medlidende Kierlighed kunde ikke fængsle mig med et angenemmere Baand.

En. Mere at taale er mig umuelig.

(staaer vred op.)

Did. Hvad for en Brede, Eneas?

En. Men hvad vil du? Er det dig ikke nok hvad min Bestandighed hidindtil har taalet?

Did. Ey tie stille?

En. Hvad tie? Jeg har tiet nok. Du vil give dig til min Medbeyler, du forlanger, at jeg skal raade dig dertil, jeg gior Alting for dig, hvad vilde du mere? At jeg endnu skulle see dig i

Ch'io ti vedessi ancor fra le fue braccia?
Dimmi che mi vuoi morto, e non ch'io raccia.

Did. Odi: a torto ti sdegni;
(*s'alza.*)

Sai che per ubbidirti - - -
En. Intendo, intendo;

Io sono il traditor, son io l' ingrato;
Tu sei quella fedele,

Che per me perderebbe, e vita e foglio;
Mà tanta fedeltà veder non voglio.
(*parre.*)

Scena XII.

Didone e Jarba.

Did. Senti.

Jarb. Lascia che parta.

(*s'alza.*)

Did. I suoi trasporti
A me giova placar.

Jarb. Di che paventi?
Dammi la destra, e mia
Di vendicarti poi la cura sia.

Did. D' imenei non è tempo.

Jarb. Perché?

Did. Più non cercar.

Jarb.

hans Arme? Siig at du vil min Død, og
ikke at jeg skal tie.

Did. Hør: Du bliver vred for Uret;
(staaer op.)

Beed du at jeg for at adlyde Dig . . .

En. Jeg forstaaer, jeg forstaaer; Jeg er en For-
ræder, jeg er en Urafnemmelig; du er den
Bestandige, som for min Skyld vilde miste
baade Livet og Thronen; Men saa stor Troes-
skab forlanger jeg ikke at see.

Solgte Scene.

Dido og Jarbas.

Did. Hør.

Jarb. Lad ham gaae bort herfra.
(staaer op.)

Did. Jeg maae stille hans Brede.

Jarb. Hvorfore frygter du? Giv mig din Haand,
og din Hevn være siden min Sorrig.

Did. Til Formæling er nu ikke Tid.

Jarb. Hvorfor?

Did. Spørg ikke mere.

Jarb. Saperlo io bramo.

Did. Giacchè vuoi, te 'l dirò. Perchè non t'amo.
Perchè mai non piacesti agli occhi miei,
Perchè odioso mi sei; perche mi piace,
Più che Jarba fedele, Enea fallace.

Jarb. Dunque, perfida, io sono
Un' oggetto di riso agli occhi tuoi?
Ma sai chi Jarba sia?
Sai con chi ti cimenti?

Did. Sò che un barbaro sei, ne mi spaventi.

Jarb. Chiamami pur così

*Forse pentita un dì
Pietà mi chiederai,
Mà non l'avrai da me.
Quel barbaro, che sprezzzi,
Non placheranno i vezzi:
Ne soffrirà l'inganno
Quel barbaro da te.*

(parte.)

Scena XIII.

Didone sola.

E pure in mezzo all' ire
Trova pace il mio core. Jarba non temo,
Mi piace Enea sdegnato, ed amo in lui,

Come

Jarb. Jeg forlanger at vide det.

Did. Siden du vil, skal jeg sige dig det. Fordi jeg ikke elsker dig. Fordi du aldrig har fundet Behag for mine Dyrer; Fordi du er mig forhadt; Fordi den bedrageriske Æneas behager mig mere end den troe Jarbas.

Jarb. Evselose; saa er jeg da en latterlig Person i dine Dyrer? Men veed du hvem Jarbas er? Veed du med hvem du vover dig?

Did. Jeg veed at du er en Barbar, og du forstrækker mig ikke.

Jarb. Kald mig kun saaledes. Maaſtee du i Fremtiden vil fortryde det, og bede mig om Medlidenhed, men du skal ikke nyde den hos mig.

Den Barbar, som du foragter skal Smigren ikke tilfredsſtille: Ly heller skal den Barbar taale Bedragerie af dig.
(gaaer bort.)

Trettende Scene.

Dido allene.

Og dog finder mit Hierte, midt i Breden en Roelighed. Jeg frygter ikke Jarbas, den fortornede Æneas behager mig, og jeg elsker hans

Come effetti d'amor gli sdegni fui:
 Chi sa? Pietosi Numi,
 Rammentatevi almeno,
 Che foste amanti un dì, come son'io,
 Ed abbia il vostro cor pietà del mio.

*Và lusingando amore
 Il credulo mio core,
 Gli dice: sei felice.
 Mà non sarà così.*

*Per poco mi consolo;
 Mà più crudele io sento
 Poi ritornar quel duolo,
 Che sol per un momento
 Dall' alma si parti.*

(parte.)

Fine dell' Atto Secondo.

Atto

Brede i ham som Kierligheds Virkninger.
 Hvo veed? Medlidende Guder, erindre eder i
 det mindste at J engang har været elskende,
 som jeg er, og hav Eders Hjerter Medlidenhed
 med mit.

Kierlighed smigrer

Mit lettroende Zierte,
 Den siger; Du er lykkelig.
 Men det bliver ikke saaledes.
 For en kort Tid trøster jeg mig;
 Men siden finder jeg den Sorrig
 Mere grim at komme igien,
 Som allene for et Øyeblik
 Havde affondret sig fra Sielen.
 (gaær bort.)

Ende paa den Anden Act.

Tredie

Atto Terzo.

Scena Prima.

Porto di mare, con navi per l'imbarco d'Enea.

Enea con seguito di Trojani.

Compagni invitti, a tollerare avvezzi,
E del cielo, e del mar gl'insulti, e l'ire,
Destate il vostro ardire,
Che per l'onda infedele
E' tempo già di rispiegar le vele.

(vanno per imbarcarsi.)

Scena II.

Jarba con seguito di Mori, e detti.

Jarb. Dove rivolge, dove
Quest' Eroe fuggitivo i legni, e l'armi?

En. Ecco un novello inciampo.

Jarb. Vieni, s'hai cor, meco a pugnar ti sfido.

En. Vengo. Restate amici,

(alle sue genti.)

Che ad abbassar quel temerario orgoglio,
Altri che il mio valor meco non voglio.
Eccomi a te: che pensi?

Jarb.

Tredie Act. Første Scene.

En See-Havn med Skibe til Veneæ Bortreise.
Vneas med Sølge af Trojaner.

Uovervindelige Staldbrodre, som ere vandte
ved at taale Himlens og Havets Ansald og
Brede; opvækker eders kække Mod; thi det
er nu Tid at udbrede Seilene paa den utroe
Bølge.

(de gaaer til Skibs.)

Anden Scene.

Jarbas med et Sølge af Mohrer, og de
forrige.

Jarb. Hvorhen, hvorhen vender denne flygtige Helt
sine Skibe og Baaben?

En. See her en nye Anstøds Steen.

Jarb. Kom, om du har det Hierte, jeg udfordrer
dig at slaæes med mig.

En. Jeg kommer. Forbliv her, mine Venner,
(til sine Folk.)

thi jeg forlanger ingen anden med mig end min
Tapperhed til at nedslaae denne Forvoynes
Hovmod. See her er jeg hos dig: Hvad tæn-
ker du?

Jarb.

Farb. Penso, che all' ira mia
La tua morte farà poco vendetta.

En. Per ora a contrastarmi
Non fai poco se pensi. All' armi.

Farb. All' armi,

*(mentre si battono, e Farba va cedendo, i suoi
Mori vengono in ajuto di lui, ed assalgono
Enea.)*

En. Venga tutto il tuo Regno,

Farb. Difenditi se puoi.

En. Non temo indegno.

*(I compagni d' Enea scendono in ajuto di lui,
ed attaccano i Mori. Enea, e Farba com-
battendo entrano. Siegue Zuffa fra i Troja-
ni, e i Mori. I Mori fuggono, e gli altri
gli sieguono. Escono di nuovo combattendo
Enea, e Farba, che cade.)*

Già cadesti, e sei vinto. O tu mi cedi,
O traffiggo quel core.

Farb. In van lo chiedi.

En. Se al vincitor sdegnato
Non domandi pietà - - -

Farb. Siegui il tuo fato.

En. Si mori - - - Mà che fò? Nò, vivi: in van
Tenti il mio cor con quell' infano orgoglio.

(parte.)

Farb.

Jarb. Jeg tænker, at din Død vil være liden Hevn for min Brede.

En. Du gjør ikke lidet, dersom du tænker at overvinde mig. Træk ud.

Jarb. Træk ud.

(Imedens de slaes, og Jarbas giver efter, kommer hans Mohrer ham til Hielp og anfalder Æneas.)

En. Lad dit hele Rige komme.

Jarb. Forsvar dig om du kand.

En. Jeg frygter ikke, Uværdige.

(Æneas Staldbrodre stiger i Land for at hielp ham, og anfalder Mohrerne. Æneas og Jarbas gaaer sridende ind. Der følger Strid mellem Trojanerne og Mohrerne. Disse flyer, og de andre efterfølger dem. Paa nye kommer Æneas sridende ud med Jarbas, som falder.)

Du er alt falden, og du er overvunden. Enten overgiv dig til mig, eller jeg giennemborer dit Hierte.

Jarb. Dette begierer du forgieves.

En. Dersom du ikke beder den fortørnede Overvin-
der om Medlidenhed = = =

Jarb. Folg din Skiebne.

En. Ja doe = = = Men hvad gjør jeg? Nej, lev: Forgieves prøver du mit Hierte med dette rasende Overmod.

(gaaer bort.)

Jarb.

Jarb. Son vinto sì, mà non oppresso; almeno
 Oggetto all' ire tue, sorte incostante,
 Jarba sol non farà.

*La caduta d'un Regnante
 Tutto un Regno opprimerà.*

(parte.)

Scena III.

Arborata tra la città e il porto.

Osmida, poi Jarba frettoloso con seguito.

Osm. Già di Jarba in difesa
 Lo stuol de' Mori a queste mura è giunto.
 Ecco vicino il punto
 Della grandezza mia.

Jarb. Seguitemi, o compagni:
 Alla reggia, alla reggia.

(passa avanti Osmida senza vederla.)

Osm. Odi, Signore,
 Le tue schiere son pronte: è tempo alfine
 Che vendichi i tuoi torti.

Jarb. Amici andiamo.

(senza dar orecchio ad Osmida.)

Noa soffre indugi il mio furor.

(in atto di partire.)

Osm. T'arresta.

Jarb.

Jarb. Jeg er overvunden, ja, men ikke undertrykt;
 Ubestandige Skiebne, i det mindste skal Jar-
 bas allene ikke være den, din Brede hviler paa.

En Regents Sald vil undertrykke et heelt
 Rige.

(gaaer bort.)

Tredie Scene.

En Gang besat med Træer, inmellem Staden
 og Havnen.

Osmidas derefter Jarbas hastende med sit
 Solge.

Osm. Til at forsvare Jarbas er allerede en Hob
 Mohrer ankommen til disse Mure. See her
 er det Dyeblik for Døren til mia Høyhed.

Jarb. Følger mig, Staldbrodre: Til Slottet, til
 Slottet.

(gaaer frem for Osmidas, uden at see ham.)

Osm. Hør, Herre, dine Krigsfolk ere paa Benene:
 Det er omsider Tid at du hevner dine Uretter.

Jarb. Mine Benner, lad os gaae.

(uden at høre efter Osmidas.)

Min Kaserie taaler ingen Opsættelse.

(i det han vil gaae bort.)

Osm. Bliv her.

G

Jarb

Jarb. Che vuoi?

(con sdegno.)

Osm. Deh non scordarti
Che deve alla mia fede
L'amor tuo vendicato una mercede.

Jarb. E' giusto, anzi preceda
La tua mercede alla vendetta mia.

Osm. Generoso Monarca - - -

Jarb. Olà, costui
Si difarmi, s'annodi, e poi s'uccida.
(in atto di partire.)

Osm. Come! Questo ad Osmida?
Qual ingiusto furore - - -

Jarb. Quest' è il premio dovuto a un traditore.
(parte seguito da' suoi, a riserva di pochi, che restano ad eseguire il comando.)

Scena IV.

Enea con seguito di Trojani, e detti.

En. Siam tutti alfin raccolti.
(uscendo Enea fuggono i Mori, e lasciano legato Osmida.)

L'aure e l'onde son chiare:
Alle navi, alle navi: al mare, al mare.

Osm. Invitto Eroe.

En. Che avvenne?

Osm.

Jarb. Hvad vil du?

(med Brede.)

Osm. Af forglem ikke at din hevnede Rierlighed er min Troeskab en Belønning skyldig.

Jarb. Det er billigt; Din Belønning bør endog gaae for min Hevn.

Osm. Uedelmodige Monark . . .

Jarb. Holla, man gjøre ham Baabentøs, binde ham, og siden slaae ham ihjel.

(i det han vil gaae bort.)

Osm. Hvorledes! Dette til Osmidas? Hvilket ubilligt Raserie . . .

Jarb. Denne er Belønningen, som man er en Forræder skyldig.

(gaaer bort efterfulgt af sine, undtagen nogle faae, som forbliver at efterkomme Befalingen.)

Fierde Scene.

Eneas med Følge af Trojaner, og de forrige.

En. Vi ere endeligen omsider alle forsamlede.

(Da Eneas kommer ud, slyer Mohrerne og efterlader Osmidas bundet.)

Lusten og Bolgerne ere klare: Til Skibene, til Skibene: Til Søes, til Søes.

Osm. Uovervindelige Helt.

En. Hvad er hændet?

Osiride. In questo stato

Jarba, il barbaro Rè - - -

Enide. Comprendo. Amici,

Si ponga Osiride in libertà. (L'indegno
Da chi men può sperarlo abbia soccorso;

(i Trojani vanno a sciogliere Osiride.)

Ed apprenda virtù dal suo rimorso.)

Osiride. Grato a virtù si rara - - -

Enide. Se grato esser mi vuoi,

Ad esser fido un' altra volta impara.

Osiride. Quando l'onda, che nasce dal monte,

Al suo fonte ritorni dal prato,

Sarò ingrato a sì bella pietà.

Fia del giorno la notte più chiara;

Se a scordarsi quest' anima impara

Di quel braccio, che vita mi dà,

(parte.)

Scena V.

Enea, e Selene frettolosa.

Enide. Principessa, ove corri?

Selene. A te. M'ascolta.

Enide. Se brami un' altra volta,

Rammentarmi l'amor, t'adopri in vano.

Selene. Mà che farà Didone?

Enide.

Osm. I denne Stand har Zarbas den barbariske
Konge = = =

En. Jeg begriber. Mine Venner, man sætte Os-
midas i Frihed. [Den Uværdige maae have
Hielp af den han mindst kunde haabe;

(de Trojaner gaaer hen at løse Osmidas.)

Og lære Dyd af hans Samvittighed.

Osm. Taknemmelig for saa stor en Dyd = = =

En. Dersom du vil være mig taknemmelig, da lær
en anden Gang at være troe.

Osm. Naar det Vand, som udkommer fra
Bierget gaaer tilbage fra Engen til
sin Kilde, da skal jeg blive utaknem-
melig for saa smukt en Medlidenhed.

Den klareste Nat blive til Dag, dersom
denne Siel lærer at forglemme den
Arm, som giver mig Liv.

(gaaer bort.)

Femte Scene.

Eneas, og Selene hastende.

En. Princesse, hvorhen løber du?

Sel. Til dig. Hør mig.

En. Dersom du endnu engang vil erindre mig om
Kierlighed, da bruger du dig forgieves.

Sel. Men hvad skal Dido giøre?

En. Jarba al trono l'invita;
Stenda a Jarba la destra, e si consoli.
(in atto di partire.)

Sel. Senti, se a noi t'involi,
Non sol Didone, ancor Selene uccidi.

En. Come!

Sel. Dal dì, ch'io vidi il tuo sembante
Celai timida amante
L'amor mio, la mia fede;
Mà vicina a morir, chiedo mercede.

En. Ormai più del tuo foco
Non mi parlar, ne degli affetti altrui.
Non più amante qual fui, guerriero or sono.
Torno al costume antico;
Chi trattien le mie glorie, è mio nemico.

*A trionfar mi chiama
Un bel desio d'onore,
E già sopra mio core
Comincio a trionfar.*

*Con generosa brama,
Fra i rischi, e le ruine,
Di nuovi allori il crine
Io volo a circondar.*

(parte.)

Scena

En. Zarbas tilbyder hende sin Throne; Lad hende
række Zarbas sin Haand, og give sig til Taal.
(i det han vil gaae bort.)

Sel. Hor, dersom du undrager dig fra os, da dræber du ikke allene Dido, men endog Selene.

En. Hvorledes!

Sel. Fra den Dag jeg saae dit Ansigt, har jeg skiult som en frygtagtig Elskende, min Kierlighed, og min Troe; Men da jeg nu er nær ved at døe, begierer jeg Medlidenhed.

En. Tael nu ikke mere med mig om din Kierligheds Tid, ey heller om andres Elskov. Jeg er ikke mere en Elskende som jeg har været, nu er jeg en Krigsmand. Jeg vender om til min gamle Skik; Den som hindrer min Ære, er min Fiende.

En smuk Begierlighed til Ære kalder mig til at vinde Seyer, og jeg begynder alt at triumfere over mit Zierte.

Med en ædelmodig Iver, blandt Farer, og Odelæggelser, haster jeg at omgive mit Lovet med nye Laurbærkrands.

(Gaaer bort.)

Scena VI.

Selene sola.

Sprezzar la fiamma mia,
 Togliere alla mia fede ogni speranza,
 Esser vanto potria di tua costanza,
 Mà se ne pur consenti
 Che sfoghi i suoi tormenti un core amante;
 Ah sei barbaro, Enea, non sei costante.

*Io d'amore, oh Dio! mi moro;**E mi niega il mio tiranno;**Anche il misero ristoro**Di lagnarmi, e poi morir.**Che costava a quel crudele**L'ascoltar le mie querele,**E donare a tanto affanno**Qualche tenero sospir?**(parte.)*

Scena VII.

Reggia con veduta della città di Cartagine in prospetto
 che poi s'incendia.

*Didone, e poi Osirida.**Did. Va crescendo**Il mio tormento;**Io lo sento,**E non l'intendo:**Giusti Dei che mai sarà.**Osir.*

Siette Scene.

Selene allene.

At foragte min Kierlighed, at betage min Troe af
Haab, kunde være en Berømmelse for din
Bestandighed. Men dersom du dog ikke tillas-
der at et forelsket Hjerter udoser sin Jammer;
Al da er du en Barbar, Æneas, du er ikke
bestandig.

Jeg døer af Kierlighed, af Zimmel! og
min Tyran nægter mig ogsaa den
elendige Vederqvægelse at beklage
mig, og siden at døe.

Hvad kostede det den Grumme at høre mine
 Klager, og at give et medlident
 Suk ved saa stor en Jammer?

(gaaer bort.)

Syvende Scene.

Det Kongelige Slot med Udsigt af Staden Car-
thago, som siden geraader i Brand.

Dido, og derefter Osmidas.

Did. Min Plage tager mere og mere til;
Jeg finder den, og forstaaer den ik-
ke: Retfærdige Guder, hvad skal
dette vel være.

Ofm. Deh Regina pietà.

(*s'inginocchia.*)

Did. Che rechi, amjco?

Ofm. Un traditor io fui

D' Enea, di te nemico, e del tuo amore.

Did. Come?

Ofm. Sì mia Regina - - -

Did. Sorgi: quante sventure!

Misera me, sotto qual' astro io nacqui?

Manca ne' miei più fidi - - -

Scena VIII.

(*Selene e detti.*)

Sel. Oh Dio, germana!

Alfine Enea - - -

Did. Partì?

Sel. Nò, mà fra poco

Le vele scioglierà da' nostri lidi.

Or ora io stessa il vidi

Verfo i legni fugaci

Sollecito condurre i suoi seguaci.

Did. Che infedeltà! Che sconoscenza! Oh Dei!

E tu cruda Selene,

Partir lo vedi, ed arrestar no 'l fai?

Sel. Fu vana ogni mia cura.

Did.

- Osm. Al Dronning, hav Medlidenhed.
(falder i Kuæ.)
- Did. Hvad Nytt, min Ben?
- Osm. Jeg har været en Forræder af Æneas, en
Fiende af dig, og af din Kierlighed.
- Did. Hvorledes?
- Osm. Ja min Dronning . . .
- Did. Stat op: Hvor mange Ulykker! Jeg Elens-
dige, under hvad Stjerne er jeg fød? Feiler
iblandt mine Troeste . . .

Ottende Scene.

Selene, og de forrige.

- Sel. Al Himmel, Søster! endelig er Æneas . . .
- Did. Reist herfra?
- Sel. Nej, men inden kort Tid hidser han Sejl fra
vores Land. Nu nyeligen saae jeg selv ham
omhygeligen at føre hans Folge om Borde paa
de flygtende Skibe.
- Did. Hvilken Utroeskab! Hvilken Uerkiendelighed!
Al Guder! Og du grummie Selene, har seet
ham gaae bort, og veed ikke at holde ham op?
- Sel. Al min Omsorg var forgievet.
- Did.

Did. Vanne, Ofmida, e procura,
Che resti Enea per un momento solo.

Ofm. Ad ubbidirti io volo.

(parte.)

Scena IX.

Didone, e Selene.

Sel. Ah non fidarti: Ofmida
Tu non conosci ancor.

Did. Lo fo pur troppo.
A questo eccesso è giunta
La mia forte tiranna:

Deggio chiedere aita a chi m'inganna.

Sel. Non ai fuor che in te stessa altra speranza.
Vanne a lui, prega, e piangi,
Chi là? Forse potrai vincer quel core?

Did. Alle preghiere, ai pianti
Dido scender dovrà? Dido che seppe
Dalle Sidonie rive
Correr dell' onde a cimentar lo sdegno,
Altro clima cercando, ed altro regno?
Ed a tanta viltà tu mi configli?

Sel. O scordati il tuo grado,
O abbandona ogni speme.
Amore, e maestà non vanno insieme.

Scena.

Did. Gak, Osmidas, og drag Omsorg for, at Eneas forbliver et eneste Dyeblif.

Osm. Jeg haster at adlyde dig.

(gaaer bort.)

Tiende Scene.

Dido, og Selene.

Sel. Af troe ham ikke: du kiender endnu ikke Osmidas.

Did. Jeg veed det desværre. Min tyranniske Skiebne er kommen til denne Yderlighed: Jeg maae begiere Hielp af den som bedrager mig.

Sel. Du har ingen anden Forhaabning end i dig selv; Gak til ham, beed, og græd, hvo veed? Maaſtee du kand endnu overvinde dette Hierte?

Did. Til Bønner og til Graad ſkal Dido fornedre ſig? Dido ſom vidſte at haſte fra Sidons Bække, at prøve Belgernes Brede, for at ſøge en anden Himmel-Egn, og et andet Rige? og du raader mig til ſaa ſtor Nedrighed?

Sel. Enten forglem din Bærdighed, eller forlad alt Haab. Kiærlighed, og Majeſtætiſk Høyhed paſſer ſig ikke ſammen.

Tiende

Scena X.

*Araspe e detti.**Did.* Araspe in queste foglie?*(Si comincia a veder fiamme in lontananza su gli
edifizi di Cartagine.)**Arasp.* A te ne vengo

Pietoso del tuo rischio. Il Re sdegnato

Di Cartagine i tetti arde, e ruina.

Vedi, vedi, o Regina,

Le fiamme, che lontane agita il vento.

Se tardi un sol momento

A placare il suo sdegno,

Un sol giorno ti toglie, e vita, e regno.

Did. Restano piu disastri

Per rendermi infelice?

Sel. Infausto giorno!

Scena XI.

*Osvida e detti.**Did.* Osvida.*Os.* Arde d'intorno - - -*Did.* Lo sò, d'Enea ti chiedo,

Che ottenesti da Enea?

Os. Partì. Lontanò

E' già da queste sponde: io giunsi appena

A ravvisar le fuggitive antenne.

Did.

Tiende Scene.

Araspes og de forrige.

Did. Araspes paa dette Sted?

(man begynder at see Luer langt fra paa Husene
i Carthago.)

Arasp Jeg kommer til dig af Medlidenshed over
din Fare. Den fortorneede Konge forbræn-
der og ødelægger Bygningerne i Carthago.
See, See, O Dronning, Luerne som Vin-
den langt fra bevæger. Dersom du tover et
eneste Øyeblik, med at stille hans Brede, da
berøver dig en eeneste Dag baade Livet og
Riget.

Did. Ere der endnu flere Ulykker tilbage, for at
gøre mig uhyksalig?

Sel. Uhyksalige Dag!

Ellevte Scene.

Osmidas og de forrige.

Did. Osmidas.

Osm. Det brænder allevegne = = =

Did. Jeg veed det, jeg spørger dig om Æneas.
Hvad har du erhholdet hos ham?

Osm. Han er bortreist. Han er allerede langt
fra disse Strandbreder: Jeg kom neppe at
see de flygtende Sejl.

Did.

Did. Ah stolta! Io stessa, io sono
 Complice di sua fuga. Al primo istante
 Arrestar lo dovea. Ritorna, Osmida,
 Corri, vola sul lido, aduna insieme
 Armi, navi, guerrieri:
 Raggiungi l'infedele,
 Lacera i lini suoi, sommergi i legni.
 Portami fra catene
 Quel traditore avvinto;
 E se vivo non puoi, portalo estinto.

Osm. Tu pensi a vendicarti, e cresce intanto
 La sollecita fiamma.

Did. E' ver corriamo.
 Io voglio - - - Ah no - - - Restate - - -
 Mà la vostra dimora - - -
 Io mi confondo - - - E non partisti ancora?

Osm. Eseguisco i tuoi cenni.

(parte.)

Scena XII.

Didone, Selene, Arasp.

Arasp. Al tuo periglio
 Penfa, o Didone.

Sel. E penfa
 A ripararne il danno.

Did.

Did. Af Daare! Jeg seto, jeg er medføhldig i hans Flugt. Jeg burde straxen paa Timen have holdt ham tilbage. Vend om igien, Osmida, løb, hast til Strandbreden, forsaml Baaben, Skibe, og Krigsfolk: Indhent den Ucroe, sønderriv hans Sej, nedsiunk hans Skibe. Bring mig den Forræder sluttet i Lænker; Og dersom du ey kan faae ham levende, da bring ham død.

Osm. Du tænker paa at hevne dig, og imidlertid vover den hastige Lue.

Did. Det er sandt, lad os løbe. Jeg vil = = =
 Af ney = = = Bliv tilbage = = = Men Eders
 Bliven = = = Jeg forvirrer mig = = = Men
 er du endnu ikke gaaet?

Osm. Jeg efterkommer din Befaling.

(gaaer bort.)

Tolyte Scene.

Didone, Selene, Araspes.

Arasp. Tænk, o Dido, paa din Fare.

Sel. Og tænk paa at oprette din Skade.

5

Did.

- Did.* Non fò poco, s'io vivo in tanto affanno.
Và tu, cara Selene,
Provvedi, ordina, assisti in vece mia.
Non lasciarmi, se m'ami, in abbandono.
- Sel.* Ah che di te più sconfolata io sono.
(parte.)

Scena XIII.

Didone, ed Araspe, poi Osmida.

- Arasp.* E tu quì resti ancora?
- Did.* Araspe, per pietà lasciami in pace.
(Araspe parte.)
- Osm.* E' perduta ogni speme.
- Did.* Così presto ritorni?
- Osm.* In vano, oh Dio!
Tentai passar dal tuo foggiorno al lido,
Tutta del Moro infido
Il minacciofo stuol Cartago inonda.
- Did.* Dunque alla mia ruina
Più riparo non v'è?
(si comincia a vedere il fuoco nella Reggia.)

Scena XIV.

Selene e detti.

- Sel.* Fuggi, o Regina,
Son vinti i tuoi custodi;

Non

Did. Det er ikke tidet, om jeg lever i saa stor en
 Sorrig. Gak du, Fiere Selene, Drag
 Omfarg for, giv Befaling, hielp i mit Sted.
 Forlad og slaae ikke Haanden af mig, der-
 som du elsker mig.

Sel. Ak jeg er meere trostesløs end du.

(gaaer bort.)

Trettende Scene.

Dido, og Araspes, derefter Osmidas.

Arasp. Og forbliver du endnu her?

Did. Araspes, for Himlens Skyld, lad mig være
 i Fred. (Araspes gaaer bort.)

Osm. Alt Haab er forloren.

Did. Kommer du saa hastig tilbage?

Osm. Forgieves, af Himmel! forsogte jeg at gaae
 fra din Boepæl til Stranden. Den utroe
 Mohrs truende Hær oversvømmer heele Car-
 thago.

Did. Saa er der ingen meere Redning for min
 Undergang?

(man begynder at see Ilden paa Slottet.)

Fiortende Scene.

Selene og de forrige.

Sel. Flye, o Dronning. Din Bagt er over-
 vunden; og ingen Beskyttelse er meere for os

Non ci resta difesa.
 Dalla cittade accesa
 Passan le fiamme alla tua Reggia in feno:
 E di fumo, e faville è il ciel ripieno.

Did. Andiam, si cerchi altrove
 Per noi qualche soccorso,

Ofm. E come?

Sel. E dove?

Did. Venite, anime imbelli,
 Se vi manca valore,
 Imparate da me come si more.

Scena XV.

Jarba con guardie, e detti.

Jarb. Fermati.

Did. (Oh Dei!)

Jarb. Dove così smarrita?
 Forse al fedel Trojano
 Corri a stringer la mano?

Did. E ben farai contento.
 Mi volesti infelice? Eccomi sola,
 Tradita, abbandonata,
 Senza Enea, senza amici, e senza regno.
 Debole mi volesti? Ecco Didone
 Ridotta al fine a lagrimar. Non basta?

tilbage. Querne af den antændte Stad ere
alt gangne indtil dit Slot. Og Himlen er
fuld af Røg og Gnister.

Did. Lad os gaae, vi maa søge andensteds noget
Hielp for os.

Osir. Og hvorledes?

Sel. Og hvor?

Did. Kommer, feige Sielo, dersom Eder fattes
Mod, da lærer af mig, hvorledes man doer.

Femtende Scene.

Jarbas med Vagten, og de forrige.

Jarb. Bliv her.

Did. [Af Guder!]

Jarb. Hvorhen saa forvirret? Maaskee du hastet
at give den troe Trojaner din Haand?

Did. Nu vel, du skal blive fornøyet. Du har
vildet giøre mig uhyksalig? See her er jeg
alleene, forraad, forladt, uden Eneas,
uden Benner, og uden Rige. Du har vil-
det see mig svag? See Dido omsider bragt
til at græde. Er dette ikke nok? Vil du

Mi vuoi supplice ancor? Si: de' miei mali
Chiedo a Jarba ristoro:
Da Jarba per pietà la morte imploro.

Jarb. (Cedon gli sdegni miei.)

Sel. (Giusti numi pietà!)

Osm. (Soccorso, oh Dei!)

Jarb. E pur Didone, e pure,
Si barbaro non son, qual tu mi credi.
Del tuo pianto hò pietà, meco ne vieni.
L'offese io ti perdono,
E mia sposa ti guido al letto, e al trono.

Did. Io sposa d'un tiranno,
D'un empio, d'un crudel, d'un traditore,
Che non fa, che sia fede,
Non conosce dover, non cura onore!
S'io fossi così vile,
Saria giusto il mio pianto;
Nò, la disgrazia mia non giunse a tanto.

Jarb. In sì misero stato insulti ancora?
Olà, miei fidi andate:
S'accrescano le fiamme. In un momento
Si distrugga Cartago, e non vi resti
Orma d'abitator, che la calpesti.

(partono due guardie.)

Sel. Pietà del nostro affanno.

Jarb. Or potrai con ragion dirmi tiranno.

endnu see mig bønfulde? Ja: jeg begierer hos
 Zarbas Bederqvægelse i mit Onde: Af Zar-
 bas begierer jeg Døden for Himlens Skyld.

Jarb. [Min Brede bevæges og giver efter.]

Sel. [Retfærdige Guder Medlidighed!]

Osm. [Bistand, o Guder!]

Jarb. Og dog er jeg ikke saa barbarisk som du troer
 mig at være, o Dido. Jeg har Medlidighed
 med dine Taare, kom med mig. Jeg tilgiver
 dig dine Fortørnelser, og fører dig som min
 Gemahlinde til Brudesejng og Throne.

Did. Jeg skulle ægte en Tyran, en Ugudelig, en
 Grum, en Forræder, der ikke veed, hvad Troe-
 skab er, der ingen Pligt kiender, og ingen Ve-
 re agter! Dersom jeg var saa nedrig, da var
 min Graad billig; Nej, min Ulykke strekker
 sig ikke saa vidt.

Jarb. I saa elendig en Tilstand puffet du endnu?
 Holla, gaaer hen, min Troe, lad Luen forme-
 res. Forstyrre paa Dyebliffet Carthago, og
 lad ikke det ringeste Fodspor blive til overs af
 Beboere som betræder det.

(tvende af Bagten gaaer bort.)

Sel. Hav Medlidighed med vores Corrig.

Jarb. Nu kand du med Rette kalde mig en Tyran.

*Cadrà fra poco in cenere
 Il tuo nascente impero,
 E ignota al passaggiero
 Cartagine sarà.*

*Se a te del mio perdonò
 Meno è la morte acerba,
 Non meriti superba
 Soccorso, ne pietà.*

(parte.)

Scena XVI.

Didone, Selene, e Os mida.

Os m. Cedi a Jarba, o Didone.

Sel. Conserva con la tua, la nostra vita.

Did. Solo per vendicarmi
 Del traditore Enea,
 Ch'è la prima cagion de' mali miei,
 L'aure vitali io respirar vorrei.
 Ah faccia il vento almeno,
 Facciano almen gli Dei le mie vendette,
 E folgori, e faette,
 E turbini e tempeste
 Rendano l'aure, e l'onde a lui funeste.
 Vada ramingo, e solo; e la sua forte
 Così barbara sia,
 Che si riduca ad invidiar la mia.

Sel.

Dit nye oprettede Rige skal inden kort Tid falde i Aske, og Carthago skal være ubekiendt for Vandringsmanden.

Dersom Døden er dig mindre bitter end min Forladelse, da fortæner du Hof-færdige hverken Hielp, eller Medlidendighed.

(gaaer bort.)

Septende Scene.

Dido, Selene og Osmidas.

Osm. Overgiv dig til Zarbas, o Dido.

Sel. Ophold tillige med dit, vores Liv.

Did. Allene for at hevne mig over den Forræder Æneas, som er den første Aarsag til mit Onde, ønskede jeg endnu at drage Livs-Vand. At udføre i det mindste Bindene; udføre i det mindste Guderne min Hevn. Og Lynild med Torden, Hvirvelvind med Storm gjøre Lusten, og Bolgerne ulykkelige for ham. Han vandte vildfarende, og allene; og hans Skiebne blive saa barbarisk, at den tilsidst ikke giver min noget efter.

H s

Sel.

Sel. Deh modera il tuo sdegno, anch'io l'adoro,
E soffro il mio tormento.

Did. Adori Enea?

Sel. Sì, ma per tua cagione - - -

Did. Ah disleale,
Tu rivale al mio amor?

Sel. Se fui rivale
Ragion non ai - - -

Did. Dagli occhi miei t'invola,
Non accrescer più pene
Ad un cor disperato.

Sel. (Misera donna, ove la guida il fato.)

(parte.)

Scena XVII.

Didone, e Osvida.

Os. Crescon le fiamme, e tu fuggir non curi?

Did. Mancano più nemici? Enea mi lascia,
Trovo Selene infida,
Jarba m'insulta, e mi tradisce Osvida.
Mà che feci empj Numi! io non macchiai
Di vittime profane i vostri altari:
Ne mai di fiamma impura
Feci l'are fumar per vostro scherno.
Dunque perchè congiura
Tutto il ciel contro me, tutto l'inferno?

Os.

Sel. Af hold Maade med din Brede, ogsaa jeg tilbeder ham, og lider min Qual.

Did. Tilbeder du Eneas?

Sel. Ja, men for din Skyld = = =

Did. Af Utroe, du er en Medbeilerske i min Kierlighed?

Sel. Dersom jeg var din Medbeilerske, da har du ikke Marsag = = =

Did. Undrag dig fra mine Dyne, formere ikke mere Lidelser hos et fortviolet Hierte.

Sel. [Elendige Fruentimmer, hvor forer Skiebneen hende hen!]

(gaaer bort.)

Syttende Scene.

Dido, og Osmidas.

Osm. Luen formeres, og du agter ikke om at flye?

Did. Gattes mig endnu flere Fiender? Eneas forlader mig, jeg finder Selene utroe, Jarbas bespottet mig, og Osmidas forraader mig. Men hvad har jeg gjort umilde Guder! jeg har ikke besmittet Eders Altare med vanhellige Ofere: Ey heller aldrig har jeg ladet Eders Altare roge af ureen Lue, til Eders Bespottelse. Hvorfore forsværger da hele Himlen og Helvede sig imod mig?

Osm.

Osir. Ah pensa a te, non irritar gli Dei.

Did. Che Dei? Son nomi vani;
Son chimere sognate, o ingiusti sono.

Osir. (Gelo a tanta empietade, e l'abbandono.)

(parte.)

(Cadono alcune fabbriche, e si vedono crescer le
fiamme nella Reggia.)

Scena ultima.

Didone sola.

Ah che dissi infelice? A qual eccello

Mi trasse il mio furore?

Oh Dio! Cresce l'orrore. Ovunque io miro,

Mi vien la morte, e lo spavento in faccia:

Trema la reggia, e di cader minaccia.

Selene, Osmida, ah tutti

Tutti cedeste alla mia sorte infida:

Non v'è chi mi soccorra, o chi m'uccida.

Vado - - - Ma dove? Oh Dio!

Resto - - - Ma poi - - - Che fò?

Dunque morir dovrò,

Senza trovar pietà?

E v'è tanta viltà nel petto mio?

No, no: si mora, e l'infedele Enea

Abbia

Osm. Al tænke paa dig selv, og opirre ikke Guderne.

Did. Hvad Guder? Dette er blotte Navne; drømte Indbildninger, eller og de ere uretsfærdige.

Osm. [Jeg forstrækkes over saa stor Ugudelighed, og forlader hende.]

(gaaer bort.)

Sidste Scene.

Dido allene.

Al hvad har jeg Ulyksalige sagt? Til hvilken Uderlighed har min Galenskab bragt mig? Al Himmel! Skrækken tager til. Hvor som helst jeg seer, kommer mig Døden, og Forstrækelse i Møde: Det Kongelige Slot ryster, og truer med at falde. Selene, Osmidas, al I ere allesammen veegne for min utroe Skiebne: Der er ingen som kommer mig til Hielp, eller slaaer mig ihjel.

Jeg gaaer . . . Men hvorhen? Al Himmel! Jeg bliver . . . Men siden . . .
 Hvad gjør jeg? Saa skal jeg da døe, uden at finde Medlidenhed?

Men er der saa stor en Nedrighed i mit Bryst?
 Ney, ney: Man døe, og den utroe Aeneas
 faae,

Abbia nel mio destino
Un' augurio funesto al suo cammino.
Precipiti Cartago,
Arda la Reggia, e fia
Il cenere di lei la tomba mia.

(Dicendo l'ultime parole corre Didone a precipitarsi disperata e furiosa nelle ardenti ruine della reggia: e si perde fra i globi di fiamme, di faville, e di fumo, che si sollevano alla sua caduta.)

Fine del Dramma.

faae, i min Skiebne, en forgelig Spaadom
 paa sine Beye. Styrte kun Carthago, Slot-
 tet brænde, og Dets Aske være min Grav.

(i det hun siger de sidste Ord løber Dido hen
 at kaste sig fortvivlende og rasende, i de
 brændende Levninger af Slottet: og bli-
 ver borte blandt Ild-Klumperne, Gnister
 og Røg, som opstaacr ved hendes Fald.)

Ende paa Syngespillet.

